

Saku valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud (23.09.2019-23.10.2019)

1. Riigiasutuste ettepanekud

Nr	Ettepaneku esitaja	Ettepaneku sisu	Vallavalitsuse seisukoht
1.	Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) 04.10.2019	1. Üldplaneeringu seletuskirja punktis 5.4 sõnastatakse, et „Tiheasustusega aladega seotud lähialal Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) poolt majandatavate metsade osas koostatakse RMK ja valla koostöös detailsed kavad metsade majandamiseks ja uuendamiseks. Kavadega hõlmatava maa-ala ulatus täpsustatakse valla ja RMK koostöös, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi ja vanuselist jagunemist nii hetkel kui pikemas perspektiivis.“ Oleme valmis neid kavu koostama järgmiste aastate jooksul vastavalt vajadusele neil aladel metsi majandada. Samas teeme ettepaneku antud alade paiknemine Saku valla territooriumil tähistada koostöös RMK-ga juba üldplaneeringu seletuskirjas. 2. Samas punktis oleva sõnastuse „raie teostada tehniliselt võimalikult väiksemal langil ning kõrval paikneval langil soovitavalt alles mitme aasta möödudes“ asemel teeme ettepaneku kasutada sõnastust „raied planeerida selliselt, et metsa kasutamise määr ja viisid tagaks ka metsa ökoloogiliste, kultuuriliste ja sotsiaalsete eesmärkide säilimise“. 3. Palume eemaldada väärtuslike põllumaade hulgast RMK halduses oleva maa osas järgmiste	1. Nõustume ettepanekuga. Koostöös RMK vaatame üle kavadega hõlmatavate alade paiknemine ning kajastame neid üldisel tasandil skemaatiliselt seletuskirjas. 2. Nõustume ettepanekuga. 3. Nõustume ettepanekuga. 4. Nõustume ettepanekuga. 5. Nõustume ettepanekuga.

		IDdega põllumassiivide osad: 68049, 95166 ja 95334 kuna paiknevad Keila jõe lammialal ja tegu on loodusliku rohumaa, mitte põllumaaga ning 68538 kuna paikneb elektripaigaldise kaitsevööndis ja ei ole samuti ajalooliselt haritava maana kasutuses olnud. 4. RMK ei nõustu kaubandus-, teenindus- ja büroohoone ning ühiskondliku hoone maa-ala sihtotstarbe kavandamisega Viimsi metskond 31 kinnistule, palun see objekt üldplaneeringu ruumiandmetest eemaldada. 5. RMK ei nõustu pere- ja ridaelamu maa-ala sihtotstarbe kavandamisega Viimsi metskond 29, Viimsi metskond 31, Viimsi metskond 33, Viimsi metskond 48 ja Viimsi metskond 273 kinnistutele, palun need objektid üldplaneeringu ruumiandmetest eemaldada.	
2.	Maaeluministeerium 08.10.2019	1. Üldplaneeringu seletuskirja jaotises 5.5 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ on märgitud, et väärtusliku põllumajandusmaana käsitletakse hajaasustuses paiknevaid põllumajandusmaa massiive. Oleme seisukohal, et väärtusliku põllumajandusmaa määramisel tuleb tähelepanu alla võtta külas ja alevikus (s.t kogu Saku valla territooriumil) paiknevad maatulundusmaa sihtotstarbega haritava maa ja loodusliku rohumaa või mõlema maa kõlvikut sisaldavad põllumajandusmaa massiivid, mille suurus on vähemalt kaks hektarit ja mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne Harju maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga (39 hindepunkti) või sellest suurem. Lähtuvalt sellest tuleb üldplaneeringu seletuskirja jaotises 3.1 „Tiheasustusega alad“ toodud tiheasustusega alade määratlust täpsustada, tagades põhimõtte, et uusi tiheasustusega alasid ei rajata ja	1. Asustuse suunamisel on järgitud mitmeid erinevaid kriteeriume, mitte üksnes väärtusliku põllumajandusmaa paiknemist. Üldplaneeringuga laiendatakse olemasolevaid tiheasustusega alasid, et vältida uute põllukülade edaspidist teket. Saku vald on kasvav ja arenev vald, mitmekesiste elukohavõimaluste tagamine on üks üldplaneeringu ülesanne. Tiheasustusega alasid tihendades ja laiendades on perspektiivis määratud arendusaladega paratamatult hõlmatud ka väärtuslikud põllumajandusmaad. Valla ruumilise arengu põhimõtetest ja vajadustest lähtuvalt ei ole võimalik 100%-lt arendusalade määramist väärtuslikule põllumajandusmaale vältida. Tiheasustusalade määramine, sh kattuvus väärtusliku põllumajandusmaaga analüüsitakse veelkord läbi pärast planeeringu ja KSH aruande eelnõu avalike arutelude toimumist.

	olemasolevaid tiheasustusalasid ei laiendada väärtuslikule põllumajandusmaale. Seda põhimõtet toetab ka üldplaneeringu KSH aruande jaotises 4.1.2 „Pinnas ja maastikud“ antud hinnang, et üldplaneeringu lahenduses on vähe arvestatud väärtuslike põllumajandusmaade hoidmise vajadusega ning soovitatud uue elamumaa arendusalade mahtu vähendada, mille läbi on võimalik ka enam säästa väärtuslikku põllumajandusmaad. KSH teeb ettepaneku vältida uute elamumaade arendamist väärtuslikule põllumajandusmaale. Eelnevaga kooskõlas palume teha asjakohased muudatused ka seletuskirja jaotises 5.5 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ väärtusliku põllumajandusmaa käsitluse kohta. Lisaks 2 (2) palume selles jaotises kirjeldada väärtusliku põllumajandusmaa kohta üheselt mõistetavamad kaitsetingimused ja kitsendused ehitamise kohta (näiteks ei ole arusaadav, mida tähendab väärtusliku põllumajandusmaa kaitse aspektist sellele ehitamise soovi korral kõlvikute piiridega arvestamine), samuti väärtusliku põllumajandusmaa metsastamise ja sihtotstarbe muutmise kohta; 2. Üldplaneeringu seletuskirja jaotises 3.4 „Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud“ on toodud alad, kus on nõutav detailplaneering. Et tagada väärtuslikule põllumajandusmaale kindlamat kaitset, teeme ettepaneku kehtestada üldplaneeringuga nõue, et detailplaneeringu koostamine on nõutav väärtuslikule põllumajandusmaale ehitamisel, kui ehitamine ei vasta väärtusliku põllumajandusmaa kohta üldplaneeringuga seatud kaitse- ja kasutustingimustele; 3. Oleme seisukohal, et selguse ja üheselt mõistetavuse tagamiseks tuleb väärtuslikule põllumajandusmaale määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist	Määratud kasutus- ja ehitustingimused vaadatakse üle ja määratakse need üheselt mõistetavamalt. 2. Vastava nõude seadmine ei ole põhjendatud. Üldplaneeringuga seatakse väärtusliku põllumajandusmaa kaitse- ja kasutustingimused, mis on kohustuslikud järgimiseks planeerimis- ja arendustegevuse järgmistes etappides. Kui arendussoov ei vasta üldplaneeringuga seatud tingimustele, on kohalikul omavalitsusel õigus keelduda projekteerimistingimuste väljastamisest. Võimalus on algselt üldplaneeringut muutev detailplaneering. Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu algamiseks peab olema ülekaalukas avalik huvi. Lauslise detailplaneeringu koostamise kohustuse määramine annaks signaali, et ehitustegevus on siiski lubatud ja üldplaneeringuga kooskõlas, kuid nõuab lihtsalt detailplaneeringut. 3. Eraldiseisva juhtotstarbe määramine ei ole otstarbekas. Oleme seisukohal, et kaitse on tagatud läbi väärtusliku põllumajandusmaa ja maakasutustingimuste määramise.
--	--	---

		tagav maakasutuse juhtotstarve. Lähtuvalt sellest tuleks täiendada üldplaneeringu seletuskirja jaotises 4 „Maakasutuse juhtotstarbed ja ehitustingimused“ toodud maakasutuse juhtotstarvete loetelu. Lisades väärtusliku põllumajandusmaa kohta põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagava maakasutuse juhtotstarve ja sellega seotud võimalikud ehitustingimused.	
3.	Kultuuriministeerium 17.10.2019	1. Üldplaneeringu põhimõtete hulgas tuleb muude teemade kõrval käsitleda ka sotsiaalse, sh kultuuritaristu küsimusi. Sotsiaalse taristu hulka kuuluvad lisaks puhke- ja virgestusaladele ning rohealadele ka ametiasutused, haridus-, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused, sakraal- ja tavandihooned ning kultuuri- ja spordiasutused. Sotsiaalse taristu määratlust ja käsitlemist üldplaneeringutes selgitab täpsemalt Rahandusministeeriumi 2018. aastal avaldatud juhendi „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ punkt 4.3 („Sotsiaalne taristu“). Praeguses üldplaneeringu seletuskirja eelnõus nimetatakse valla väärtustena teiste seas ka sotsiaalse taristu objekte, kuid sotsiaalse taristu küsimused on terviklikult lahendamata. Teeme ettepaneku lisada üldplaneeringu ja KSH peamiste ülesannete hulka eraldiseisvalt „valla elanike vajadusi arvestava sotsiaalse taristu määramine“. 2. Üldplaneeringu seletuskirjas on küll nimetatud, et näiteks jalgrattaparklad ja avalik ruum peavad olema ligipääsetavad, kuid üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete ja KSH käsitletavate teemade hulka tuleb läbiva põhimõttena lisada, et kõik avalikud teenused peavad olema kasutajatele võimalikult hästi kättesaadavad ja ligipääsetavad. Juhend „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ selgitab, et üldplaneeringus	1. Kultuuritaristu küsimusi on planeeringus käsitletud üldplaneeringu täpsusastmest tulenevalt. Üldplaneering määrab puhke- ja virgestusaladele lisaks maa-alad ühiskondlike hoonete ehitamiseks ja rajatiste rajamiseks valla erinevates piirkondades. Üldplaneeringu täpsusastmest ja ülesannete lahendamise eesmärgist tulenevalt ei ole üldplaneeringu koostamise ajahetkel alati teada konkreetsete objektide asukohti. Konkreetsed vajadused täpsustatakse valla arengukavas, mille ülevaatamine toimub igal aastal ja mille käigus koostatakse järgneva nelja aasta eelarvestrateegia. Tulenevalt Teie tähelepanekust analüüsitakse teemat täiendavalt planeeringu põhilahenduse väljatöötamisel. 2. Nõustume ettepanekuga.

		tuleb arvestada kõigi, sh erivajadustega elanikega, eelkõige on vaja tagada ligipääsetavus (vt lisaks „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine“, https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/koiki-kaasava-elukeskkonna-kavandamine). Samuti on juhendis välja toodud, et ehitatud keskkonna kujundamise kaudu on võimalik ennetada kuritegevust (vt lisaks CPTED – kuritegevuse ennetamine ehitatud keskkonna kujundamise kaudu, https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/turvaline-elukeskkond). Kohalikul omavalitsusel on kohustus kujundada elukeskkonda elanike tervist heaolu ja turvalisust toetavaks. Teeme ettepaneku käsitleda üldplaneeringu lähtekohtades ja KSHs nii ligipääsetavuse kui ka kuritegevuse ennetamise aspekte ruumilise elukeskkonna kujundamisel.	
4.	Keskkonnaministeerium 05.11.2019	1. Üldplaneeringu maakasutusplaanil on esitatud üldplaneeringuga kavandavad maakasutuse juhtotstarbed. Juhtotstarvetega ei ole hõlmatud kõik maa-alad. Valdavalt asuvad sellised alad, millele ei ole juhtotstarvet määratud hajaasustusega aladel, kuid neid esineb ka üldplaneeringuga määratud tiheasustusega aladel. Maakasutusplaani legendis on juhtotstarvetest eraldi tingmäärgiga tähistatud näiteks veel puittaimestik, väärtuslik põllumajandusmaa, veekogu ja õueala. Kuid esineb ka selliseid alasid, mis ei ole hõlmatud ühegi juhtotstarbega ega ka eeltoodud tingmärkidega nn „valged alad“ ja seda ka riigimaadel, mis on maatulundusmaad. Üldplaneeringu peatükis 3 on küll märgitud, et üldplaneeringu kehtestamisega ei kaasne kohest katastriüksuse sihtotstarbe muutust ja kuni kavandatu elluviimiseni saab maa-ala edasi kasutada senisel otstarbel. Kuid oleme seisukohal, et	1. Maakasutuse juhtotstarvete määratluse vaatame põhilahenduse koostamisel üle, seletuskirja lisame täpsema selgituse. 2. Tiiru tee 7 kohta: nõustume ettepanekuga; Tooma tee 30 kohta: nõustume ettepanekuga. 3. Nõustume ettepanekuga. 4. Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist. Kuna elanike vajadused aja jooksul muutuvad ja elanike arv kasvab, siis on vaja püstitada ka uusi avaliku kasutuse hooneid ja selleks on vaja ühiskondlike hoonete maad. 5. Nõustume ettepanekuga. 6. Kavandame ÄT, elamumaa ja ÄT vahele on ette

	üldplaneeringus tuleks täpsemalt selgitada maakasutuse juhtotstarvete määramist, kuidas on valitud need alad, millele on juhtotstarbed määratud ja mis aladega on nn „valgete alade“ puhul täpsemalt tegemist. 2. Männiku külas asuvale elamumaa sihtotstarbega Tiiru tee 7 (katastritunnus 71801:001:1064) ja ärimaa sihtotstarbega Tooma tee 30 (katastritunnus 71801:001:1056) kinnistule on üldplaneeringuga kavandatud haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM) maakasutuse juhtotstarve. Saku valla geinfosüsteemi (Evald) kohaselt on kinnistutele koostatud Tooma tee ja Tiiru tee vahelise ala detailplaneering, millega on Tiiru tee 7 kinnistule kavandatud elamumaa sihtotstarve ja määratud ehitusõigus ridaelamu ehitamiseks ning Tooma tee 30 kinnistule kavandatud ärimaa sihtotstarve ja määratud ehitusõigus kaubandus ja teenindushoone ehitamiseks. Geinfosüsteemi kohaselt on detailplaneering kehtestatud, aga ka osaliselt kehtetuks tunnistatud. Geinfosüsteemist ja Saku valla kodulehelt ei olnud võimalik leida infot detailplaneeringu kehtestamise ja kehtetuks tunnistamise kohta. Keskkonnaministeeriumile teadaolevalt ei ole detailplaneeringut Tiiru tee 7 ja Tooma tee 30 kinnistu osas kehtetuks tunnistatud, mille pärast teeme ettepaneku Tiiru tee 7 kinnistule määrata pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) maakasutuse juhtotstarve ja Tooma tee 30 kinnistule määrata kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa-ala (Ä) maakasutuse juhtotstarve. 3. Männiku külas asuvale sihtotstarbeta maa sihtotstarbega Liivaku tee 7a (katastritunnus 71801:001:2160) kinnistule ei ole üldplaneeringuga maakasutuse juhtotstarvet määratud. Arvestades asjaolu, et kinnistu piirneb hoonestatud elamumaaga ja	nähtud kaitsehaljastus. 7. Ettepanekut kaalutakse üldplaneeringu põhilahenduse koostamise raames. 8. Määrame alale juhtotstarbe – haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM). 9. Märkime, et tavapäraselt ei ole maavarade perspektiivalad üldplaneeringutes määratletud konkreetse otstarbega maa-aladena, mis on rakendatav maakasutuspiiranguna. Ka PlanS par 75 lg 1 toodud üldplaneeringu ülesanded näevad üldplaneeringu kohustusena maardlatest tekkivate kitsenduste määramise. Alasid käsitletakse informatiivselt KSH aruandes. Palume edastada uurimistöö kaardiandmed vektorfailidena. 10. Uuendame joonist. 11. Vaatame üle ja võimalusel arvestame. 12. Ei pea vajalikuks, kuna detailplaneeringute menetlustes tehtud ehituskeeluvööndi vähendamise otsuste analüüs ei ole üldplaneeringu ülesanne. Kuna õigusakte aja jooksul muudetakse, siis segaduse vältimiseks me ei pea vajalikuks neid seletuskirjas käsitleda. 13. Üleujutusohuga aladel vaatame üle ja kaalume, kus muuta ehituskeeluvööndi piire, koostöös konsultandiga. 14. Teemakäsitus lisatakse üldplaneeringusse põhilahenduse staadiumis. 15. KSH aruandes tehakse ettepanekud maakonnaplaneeringu roheline võrgustiku toimivuse parandamiseks, sealjuures ka rohevõrgu struktuuride muutmiseks valla tasandil. Samas on selge, et ka maakonnaplaneeringust muutmata kujul valla üldplaneeringusse üle võetava roheline võrgustiku puhul on tagatud võrgustiku põhimõtteline toimimine ja selle eesmärgid. Eelnevat arvestades ja lähtudes
--	--	--

	lähialas paikneb teisi kasutuses elamumaid, teeme ettepaneku määrata Liivaku tee 7a kinnistule pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) maakasutuse juhtotstarve. 4. Saku alevikus asuvale maatulundusmaa sihtotstarbega Aruheina (katastritunnus 71801:001:1886, pindala 36690 m²) kinnistule on üldplaneeringuga kavandatud haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM) ning ühiskondliku hoone maa-ala (AA) maakasutuse juhtotstarve. Arvestades, et kinnistust lõunasse jäävatele hoonestamata munitsipaalomandis olevatele Pähklimeie haljak (katastritunnus 71801:001:1808, sihtotstarve üldkasutatav maa, pindala 30960 m²), Kütuse tn 2 (katastritunnus 71801:001:1358, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa, pindala 12849 m²) ja Spordikompleksi (katastritunnus 1801:005:0471, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa, pindala 25402 m²) kinnistutele on määratud samuti ühiskondliku hoone maa-ala (AA) maakasutuse juhtotstarve, palume selgitada milliseid ühiskondlikke hooneid piirkonda kavandatakse, et lisaks munitsipaalomandis olevale ligi 7 ha suurusele alale on vajadus Aruheina kinnistule määrata ühiskondliku hoone maa-ala (AA) maakasutuse juhtotstarve. 5. Tänassilma külas asuvale maatulundusmaa sihtotstarbega Kodukaare tee 1a (katastritunnus 71801:001:1304) kinnistule on üldplaneeringuga kavandatud haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM) maakasutuse juhtotstarve. Teeme ettepaneku kavandada kinnistule pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) maakasutuse juhtotstarve kuivõrd see on ümbritsetud elamutega ja Saku valla kehtiva üldplaneeringuga on kinnistule määratud pere- ja ridaelamu maa (EV) maakasutuse juhtotstarve. 6. Tõdva külas asuvale maatulundusmaa sihtotstarbega	vajadusest tagada valla edasised ruumilised arenguvõimalused ei ole peetud eelnõus vajalikuks maakonnaplaneeringu järgset rohevõrgustikku täiendada. Suurem osa kaitstavatest loodusobjektidest Saku vallas on siiski rohevõrgustikku haaratud. Hoolimata sellest, et üldpõhimõtte näeb ette, et rohevõrk võiks kaitstavate loodusobjektide alasid katta, siis rohevõrgustiku planeerimise juhendi kohaselt võivad siiski rohevõrgustik välja jääda need alad, mille kaitse-eesmärkide täitmisele rohevõrk kaasa ei aita ja vastupidi, rohevõrgu koosseisu arvamine ei aita täita rohevõrgu eesmärke. Vastavad selgitused lisame üldplaneeringusse ja KSH-sse põhilahenduse koostamise staadiumis. 16. Rohevõrgustikku jäävatel põllu- ja metsamaadel ei ole selget, õigusaktidest tulenevat vajadust eraldiseisvate täiendavate tingimuste seadmiseks, Eestis puudub selles osas ka praktika. Kuna bioloogilise mitmekesisuse säilitamine on riiklik ülesanne, siis peaksid konkreetsed suunised rohevõrgustikku jääva metsa majandamise ja põllumajandusmaade käsitlemise kohta tulema riiklikult tasandilt, et tagada ühtlane lähenemine ja seeläbi väärtuste säilimine/loomine kõikides omavalitsustes. Kaalume seda küsimust täiendavalt põhilahenduse koostamisel, koostöös KSH konsultandiga. 17. Täiendame KSH aruannet ning objekt lisatakse. Kuna üldplaneering ei näe ette objektiga seonduvalt täiendavaid tegevusi, ei viida läbi konkreetse objekti osas rakenduvate piirangute hindamist. 18. Täiendame KSH aruannet. 19. Täiendame KSH aruannet. 20. Lisame täienduse.
--	---	--

	Kõnnu (katastritunnus 71801:006:1170) kinnistule on üldplaneeringuga kavandatud haljasala ja parkmetsa maa ala (HM) maakasutuse juhtotstarve. Teeme ettepaneku kavandada kinnistule kaubandus-, teenindus- ja büroohoone ning tootmise- ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) maakasutuse juhtotstarve kuivõrd kinnistu piirneb olemasolevate tootmismaadega ja piirkonnas on veel teisi olemasolevaid tootmismaid ja kavandatud sama juhtotstarbega alasid. Lisaks eelnevale esitame ettepanekud järgnevate riigi reservmaa piiriettepanekuga hõlmatud maa-alade ja reformimata maade osas eeldades, et tegemist on MaaRS § 31 lõikes 2 nimetatud maaga. 7. Kiisa alevikus asuvale riigi reservmaa piiriettepanekuga nr AT1909100002 hõlmatud maa-alale ja Kasemetsa külas asuvale riigi reservmaa piiriettepanekuga nr AT0901210041 hõlmatud maa-alale ei ole maakasutuse juhtotstarvet määratud. Teeme ettepaneku kavandada mõlemale maa-alale pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) maakasutuse juhtotstarve kuivõrd need asuvad endiste aiandusühistute piirkonnas ja on ümbritsetud elamutega ning Saku valla kehtiva üldplaneeringuga on maa-aladele määratud pere- ja ridaelamu maa (EV) maakasutuse juhtotstarve. 8. Kiisa alevikus ei ole Soo oja äärsele reformimata maale maakasutuse juhtotstarvet määratud. Teeme ettepaneku ka antud alale juhtotstarve määrata. Täiendavalt soovime üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kohta märkida järgmist. 9. Eesti Geoloogiateenistus teostas 2018. aastal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel uurimistöo Harjumaa ehitusmaavarade levikust, kaevandamisest ja kasutamisest. Ülevaade	Seonduvalt punktis 1 toodud ettepanekule nn „valgete alade“ kohta saatis Maa-amet Saku Vallavalitsusele ettepaneku (18.10.2019 kiri nr 6–3/19/13700–3). Maa-ameti ettepanek on: üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve mäeeraldistele ja nende teenindusmaade aladele ja reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarve nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe. Maakasutuse juhtotstarvete määratluse vaatame põhilahenduse koostamisel üle.
--	---	--

		keskkonnanõuetest ja alternatiivsetest ehitusmaterjalidest tehti koostöös Keskkonnaministeeriumiga. Uurimistööga saab tutvuda https://www.egt.ee/et/eesmargid-tegevused/maapoueressursside-otsingud-ja-uuringud/projektid/harju-ehitusmaavarad. Aruandes on põhjalikumalt käsitletud lubjakivi-, liiva- ja kruusavaru ning nende maavarade perspektiivalasid. Samuti on antud üldine hinnang nimetatud ehitusmaavarade varustuskindluse kohta Harju maakonnas. Perspektiivala on geoloogilise kaardistamise või maavarade otsingu tulemusena välja eraldatud kivimi või setendi lasundi ala koos hinnangulise prognoosvaruga. Saku valla kaguosas paikneb Nabala lubjakivi perspektiivala ja valla põhjaosas asub Tallinna-Saku liiva perspektiivala. Palume üldplaneeringu seletuskirjas ja KSH aruande eelnõus märkida planeeringu ala kattumine antud perspektiivaladega ning üldplaneeringu joonistele palume kanda perspektiivalade piir. 10. KSH aruande eelnõu peatükis 4.1.4.3. Üleujutusala on väljavõte Maa-ameti geoportaali üleujutuste kaardirakendusest (Joonis 4.1.4-2.), mis näitab Keila jõe veetaseme tõenäolise tõusu ulatust 1 kord 10 aasta jooksul (10 aasta üleujutuse stsenaarium). Väljavõte on tehtud mais 2019. Juunis 2019 aga avalikustati ajakohastatud stsenaariumid, mille järgi ulatub 10 aasta stsenaariumi üleujutus kaugemale. Palume joonist uuendada. 11. Üldplaneeringuga kavandatav kalda ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek kajastub üldplaneeringus ja KSH aruande eelnõus. Palume üldplaneeringus selgitada, kuidas on arvestatud KSH aruande eelnõus välja toodud ettepanekuga vältida	
--	--	--	--

		ehituskeeluvööndi vähendamist aladel Metsanurme küla põhjaosas, kus ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekuga ala kattub alaga, kus Keila jõe üleujutuse esinemistõenäosus on 1 kord 10 aasta jooksul. 12. Palume läbi analüüsida ja tuua üldplaneeringus välja detailplaneeringud, millega on Saku vallas kalda ehituskeeluvööndit vähendatud. Samuti on vajalik üldplaneeringus käsitleda asjakohaseid erandeid, mis tulenevad looduskaitseaduse § 38 lg 4 ja 5 (nt tiheasustusalal olemasolev ehitusjoon jms). 13. Soovitame üldplaneeringuga anda soovitusi ehituslike tingimuste seadmiseks (nt esimese korruse kõrguse määramine) üleujutusohuga alal väljaspool ehituskeeluvööndi piire. Üleujutusega seotud riskide maandamiskavade meetmekava 2016-2021 meede 1.c (kättesaadav https://www.envir.ee/et/uleujutused) ühe tegevusena näeb ette kohalikel omavalitsustel täiendavate projekteerimistingimuste andmise rajatistele üleujutusohtlikkusse alasse, et tagada veekahjustustele vastupidavamad rajatised. 14. Saku valda läbivad mitmed avalikult kasutatavad veekogud, millel on keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) § 38 lg 1 kohaselt kallasrada ja millele peab kohaliku omavalitsuse üksus planeeringutega tagama avaliku juurdepääsu. Ka PlanS § 75 lg 1 punkti 11 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesannetest kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine. KeÜS § 39 lõike 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulgemine samuti üldplaneeringuga. Palume nimetatud teemakäsitus lisada üldplaneeringusse ja KSH aruande eelnõusse. 15. Plans § 75 lg 1 p 10 kohaselt on üldplaneeringu ülesandeks täpsustada rohevõrgustiku toimimist tagavad	
--	--	--	--

		tingimused ning määrata sellest tekkivad kitsendused. Arvestades, et KSH aruande eelnõu eesmärgiks on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 32 kohaselt tuvastada üldplaneeringu elluviimisega kaasnev oluline keskkonnamõju, selgitada välja alternatiivsed võimalused ning leida ebasoodsat mõju leevendavad meetmed, palume täiendada üldplaneeringut selgitustega, miks üldplaneeringu septembri 2019 lahenduses loobuti aprillis 2019 KSH aruande eelnõus tehtud rohevõrgustiku toimimist paremini tagavast ettepanekust. Samuti palume selgitada, kuidas selle tulemusel, rohevõrgustikust välja jäetud aladele vaatamata, tagatakse võrgustiku toimimine. Lisaks palume üldplaneeringus täiendavalt põhjendada, miks ei ole planeeritud rohevõrgustikku haaratud kõik valda jäävad kaitstavad loodusobjektid kogu ulatuses ja KSH aruande eelnõus seda asjaolu samuti käsitleda. 16. Üldplaneering ja KSH aruande eelnõu ei käsitle põllumajanduse ja metsanduse võimalikku mõju rohevõrgustikule, samuti ei sea neile tegevustele kasutustingimusi ega paku leevendusmeetmeid. Leiame, et antud osas vajab üldplaneering ja KSH aruande eelnõu täiendamist. 17. KSH aruande eelnõus ei ole käsitletud Männiku külas asuvat Tammiku radioaktiivsete jäätmete ladustuspaika. Palume KSH aruande eelnõusse lisada hinnang ladustuspaiga alale rakenduvate piirangute kohta. 18. Palume KSH aruande eelnõu tabeli 2.2 punkti 16 lisada, et olemasolevate müraallikate lähedusse ei rajata müratundlikke objekte. 19. Teeme ettepaneku täiendada KSH aruande eelnõu peatükis 4.4.2. toodud järeldusi, et Saku vallas ei ole	
--	--	--	--

		probleeme välisõhu kvaliteediga ning tegemist ei ole piirkonnaga, mille puhul võiks kahtlustada ka lõhna häiringutaseme ületamisi infoga, et vallas leidub heiteallikad, kuid need ei ole põhjustanud lõhna häiringuid. 20. Palume üldplaneeringus käsitletud kaitsehaljastuse rajamise osa täiendada märkusega, et müra vähendamiseks sobivad meetmed konkreetselt vastavalt olukorrale määratakse detailplaneeringu või projektiga.	
5.	Keskkonnaministeerium 25.02.2020	1. Tõime 05.11.2019 kirjas välja, et Saku alevikus Saku-Laagri ja Saku-Tõdva maantee ristmiku ehk nn Traani risti piirkonnas on munitsipaalomandis olevad sotsiaalmaa sihtotstarbega kinnisasjad, millele on üldplaneeringuga kavandatud ühiskondliku hoone maa-ala (AA) maakasutuse juhtotstarve. Palusime selgitada milliseid ühiskondlikke hooneid piirkonda kavandatakse, et lisaks nendele kinnisasjadele on vajadus Keskkonnaministeeriumi valitsemisel ja Maa-ameti volitusel olevale Aruheina kinnistule (katastritunnus 71801:001:1886) määrata ühiskondliku hoone maa-ala (AA) maakasutuse juhtotstarve. Oma vastuses selgitasite, et omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada erinevate kohalike asutuste ülalpidamist ja kuna elanike vajadused aja jooksul muutuvad ja elanike arv kasvab, siis on vaja püstitada ka uusi avaliku kasutuse hooneid ja selleks on vaja ühiskondlike hoonete maad. Üldplaneering on omavalitsuse strateegiliste eesmärkide elluviimiseks vajalike tegevuste ruumiline väljund. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lõike 4 kohaselt valla arengukava peab arvestama valla üldplaneeringut ja planeerimisseaduse § 11 lõike 1 kohaselt kohaliku omavalitsus peab planeerimisel arvesse võtma ruumilist arengut mõjutavaid dokumente nagu strateegiad,	

		kehtivad planeeringud, arengukavad. Seega üldplaneeringul ja arengudokumentidel on omavaheline seos. Palume täpsemalt selgitada, milliste Saku valla arengudokumentidega on Aruheina kinnistule avaliku kasutusega hoonete rajamine ja vastava juhtotstarbega maa reserveerimine üldplaneeringus kooskõlas ning kas vastav investeering on ette nähtud valla finantsplaanides. 2. Palusite edastada Eesti Geoloogiateenistuse teostatud uurimistöo Harjumaa ehitusmaavarade levikust, kaevandamisest ja kasutamisest kaardiandmed vektorfailidena. Palume failide saamiseks pöörduda Eesti Geoloogiateenistusse. 3. 05.11.2019 kirjas esitatud punkti 16 vastuse osas soovime märkida, et Keskkonnaministeerium ei jaga Teie kirjas toodud seisukohta, et rohevõrgustikku jäävatel põllu- ja metsamaadel ei ole selget, õigusaktidest tulenevat vajadust eraldiseisvate täiendavate tingimuste seadmiseks ning et Eestis puudub selles osas ka praktika. Planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 10 kohaselt on üldplaneeringu ülesandeks rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine. Meie hinnangul on rohevõrgustiku toimimise tagamiseks asjakohane hinnata ka põllumajanduslikule ja metsanduslikule tegevusele tingimuste seadmise vajadust. Kuigi nõustume, et vajalik on üle-eestiline ühtlane lähenemine ja väärtuste säilimine kõikides omavalitsustes ning märgime, et ühtse lähenemise eesmärgil on 2018. aastal koostatud rohevõrgustiku planeerimisjuhend (kättesaadav: https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/rohevorgustiku-juhend/), siis konkreetsed suunised saavad olla ikkagi vaid alapõhised ning need	
--	--	---	--

		on asjakohane läbi analüüsida üldplaneeringu koostamise käigus. Märgime, et rohevõrgustiku planeerimisjuhendi koostamisel määratleti mh protsess rohevõrgustiku käsitlemiseks, mille kohaselt kohalikul omavalitsusel on võimalus rohevõrgustiku täpsustamisel vajadusel teha koostööd Keskkonnaametiga.	
6.	Maa-amet 18.10.2019	1. KSH aruande eelnõu peatükis 4.1.3. Maavarad on olemasoleva olukorra ülevaates märgitud (tsiteerin): „Saku valla põhjaosas asub üleriigilise tähtsusega Tallinn-Saku liivamaardla (registrikaardi nr 109) pindalaga 1262,55 ha.“ Täpsustame, et Saku valla põhjaosas asuva liivamaardla õige nimetus on Tallinna-Saku liivamaardla ning 01.01.2017 kehtima hakanud MaaPS järgi ei jaotata maardlaid enam kohaliku ja üleriigilise tähtsusega maardlateks. Soovitame KSH aruande eelnõus piirduda maardlate loeteluga ja pindalasid mitte märkida. Maardlate piirid ja seonduvalt ka pindalad võivad ajas muutuda ja seda eriti aktiivses kasutuses olevas Tallinna-Saku liivamaardlas, mille piirid on võrreldes joonisele Maakasutusplaan märgitud 10.09.2018 seisuga oktoobriks 2019 juba muutunud. Palume KSH aruande eelnõud korrigeerida. 2. KSH aruande eelnõu peatükis 4.1.3. Maavarad kirjeldatud Kiili ja Kose vallale lisaks asub Nabala lubjakivimaardla ka Kohila valla territooriumil. Saku valla territooriumile jäävate turbamaardlate loetelu lõppu märgitud Valdeku õige nimetus on Valdeku (Valdeki, Männiku) turbamaardla. Palume KSH aruande eelnõud vastavalt eeltoodule täpsustada. 3. KSH aruande eelnõu peatükis 4.1.3. Maavarad on mõjude hindamise all märgitud (tsiteerin):	1. Nõustume ettepanekuga ja täpsustame KSH aruannet. 2. Nõustume ettepanekuga ja täpsustame KSH aruannet. 3. Nõustume ettepanekuga ja täpsustame KSH aruannet. 4. Ei nõustu esitatud ettepanekuga. Saku Vallavalitsus ei soovi valla arengus näha ette olukorda, kus Tallinna linna poolt Saku valda sissesõit toimuks nn kaevandamisalade vahelt. Seetõttu on oluline uute kaevandamislubade väljastamisel järgida, et uute mäeeraldiste ja tee vahel tagatakse kohustuslik kõrghaljastusega ala. See toimib osaliselt negatiivsete mõjude leevendusena ja tagab maanteed mööda sõites heas mõttes kaevandamisalade visuaalse peitmise rohelusse. Seetõttu jätame üldplaneeringu seletuskirja sisse esialgse sõnastuse ja ei paranda seda. 5. Nõustume ettepanekuga ja täpsustame KSH aruannet.

		„Üldplaneeringus ei kavandata uut maakasutust, mis mõjutaks maavaravaru kaevandusväärsena säilimist või halvendaks juurdepääsu maavarale. Ainsaks erandiks on Rail Baltic raudtee trassi koridor, mis kulgeb üle Saku turbamaardla 3., 5. ja 73. bloki, Valdeku turbamaardla 3. ja 4. bloki ning Tallinn-Saku liivamaardla 62. ja 66. bloki.“ Täpsustame, et Rail Baltic trassikoridor kulgeb üle Tallinna-Saku liivamaardla plokkide 8, 9, 62, 66, 73, 135, Valdeku (Valdeki, Männiku) turbamaardla plokkide 1, 2, 3, 4 ning Saku turbamaardla plokkide 3 ja 5. Palume KSH aruande eelnõud korrigeerida. 4. KSH aruande eelnõu peatükis 4.1.3. Maavarad soovitatakse üldplaneeringusse lisada seoses maavarade kaevandamisega leevendava meetmena tingimus (tsiteerin): „Tallinn-Saku liivamaardla puhul tuleb uute kaevandamiselubade andmisel seada tingimuseks, et kaevandamisel tuleb säilitada/tagada mäeeraldise teepoolse osa piirist min 25 m laiune kõrghaljastusega ala tolmu ja visuaalse häiringu ärahoidmiseks.“ Seletuskirja peatükis 5.14. Maavarad on täpsustatud, et tee all on mõeldud maanteed, raudteed ja kergliiklusteed. Palume üldplaneeringu seletuskirjas ja KSH aruandes vastav tingimus sõnastada soovitusena, mitte nõudena: „Tallinna-Saku liivamaardla puhul on soovitatav uute kaevandamise lubade andmisel seada tingimuseks, et kaevandamisel tuleb säilitada/tagada mäeeraldise teepoolse osa piirist min 25 m laiune kõrghaljastusega ala tolmu ja visuaalse häiringu ärahoidmiseks.“ 5. KSH aruande eelnõu peatükis 4.2.4. Ettevõtluskeskkond ja tööhõive on kirjeldatud, et maavara kaevandamine toimub Tallinna-Saku maardlas	
--	--	--	--

		erinevates karjäärides, ja Väike-Kõrnomaa karjääris ja Saku turbamaardlas. Täpsustame, et Saku valla territooriumil toimub kaevandamine Pääsküla turbamaardlas, Tallinna-Saku liivamaardlas ja Kõrnumäe kruusamaardlas asuvates mäeeraldistes. Saku turbamaardlas ei ole kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldisi, kus toimuks kaevandamine. Palume KSH aruande eelnõud täpsustada. Maa-amet nõustub Saku Vallavalitsuse 04.09.2019 kirjaga nr 7–1/27-106 edastatud Saku valla üldplaneeringuga tingimusel, et täpsustatakse planeeringu materjale vastavalt eeltoodud märkustele. Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist ja enne selle vastuvõtmist teadmiseks Maa-ametile. Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.	
7.	Maa-amet 12.11.2019	Keskkonnaministeeriumi 05.11.2019 kirja punktis 1. on toodud ettepanek üldplaneeringus täpsemalt selgitada maakasutuse juhtotstarvete määramist ning täpsustada, mis alad on nn „valged alad“. Seisuga 04.09.2019 ettepanekute esitamiseks edastatud üldplaneeringu joonise „Maakasutusplaan“ kohaselt jääb nn „valge ala“ ehk juhtotstarbeta maa ka kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldiste aladele ning taotletavate mäeeraldiste aladele. Palume üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve mäeeraldistele ja nende teenindusmaade aladele ja reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarve nendele	

		aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe.	
8.	Muinsuskaitseamet 22.10.2019	1. Muinsuskaitseamet esitab üldised eesmärgid, põhimõtted ja suunised. Muinsuskaitseamet soovib üldplaneeringutes siduda kultuurimälestiste teema valdkonnaüleselt teiste üldplaneeringu ülesannetega. 2. Muinsuskaitseaduse nõuete järgi üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada riikliku kaitse all olevate kultuurimälestiste ja nende kaitsevöönditega; 3. Riiklikud kultuurimälestised – riikliku kaitse all olevaid kultuurimälestisi tuleb käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas eraldi peatükina. Muinsuskaitseamet soovib käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas kultuurimälestisi tabeli vormis või nimekirjana (vt lisa nr 1), kus hinnatakse mälestise tehnilist seisundit, kasutusfunktsiooni, leevendusi ja kavandatavad tegevusi, jm. 4. Muinsuskaitseameti soovitus on üldplaneeringu koostamise ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus veel avastamata arheoloogiliselt väärtuslike alade prognoosimine. 5. Soovitused miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramisel. 6. Soovitused ajalooliselt väärtuslike üksikobjektide, sh vaimse kultuuripärandi objektide kohta. 7. Soovitus analüüsida väärtuslikke vaateid maastikus ja märkida vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridorid kanda kaartidele. 8. Näidistabel kultuuripärandi soovituslikuks kajastamiseks.	Saku valla üldplaneeringu koostamisel on lähtutud põhimõttest, et planeering peab olema pikaajalise arengudokumendina ajakohane, kompaktne ja konkreetne. Seetõttu on välditud ajas muutuva informatsiooni (nt objektide nimekirjad, kitsenduste loetelud, konkreetsed viited õigusaktidele või õigusaktide väljavõtted) kajastamist planeeringu seletuskirjas. Nii on ära hoitud olukord, kus huvitatud isik võib tugineda mitteaajakohasele informatsioonile. Saku valla üldplaneeringu koostamisel on arvestatud riikliku kaitse all olevate kultuurimälestiste ja nende kaitsevöönditega. Seatud on üldine põhimõte, mille järgi tuleb planeerimisel lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada avaliku huviga. Seletuskirjas viidatakse kultuurimälestiste riiklikule registrile. Eelnevast selgitusest tulenevalt ei pea me õigeks kultuurimälestiste registri dubleerimist üldplaneeringu seletuskirjas, sh mälestiste tabeli lisamist. Üldplaneeringu põhilahenduse koostamise faasis vaadatakse kultuurimälestiste peatükk täiendavalt üle, kaaludes mh täiendavate tingimuste lisamist arheoloogiamälestiste eelneva uurimise osas suurobjektide planeerimisel. Siiski märgime, et üldplaneeringu koostamise käigus ei pea me võimalikuks veel avastamata arheoloogiapärandi kaardistamist ja alade ära märkimist üldplaneeringus. Avastamata arheoloogiapärandi prognoosimine ei ole planeerimisseadusest tulenevalt üldplaneeringu ülesanne.

			Saku valla üldplaneeringus on välja toodud miljööväärtuslikud alad ja seatud tingimused miljööväärtuse kaitseks ja alade kasutamiseks. Samuti on välja toodud eraldiseisvad üksikobjektid ja väärtuslikud maastikud ning käsitletud vaateid.
9.	Terviseamet 23.10.2019	1. Tulenevalt ametile esitatud mitmetest kaebustest seoses Männiku lasketiirust lähtuva häiriva müraga soovitab amet Männiku harjutusvälja lähiste uue elamuid mitte kavandada. 2. KSH aruande eelnõu punktis 4.4.1. Müra ja vibratsioon on kirjutatud: „Saku vallavalitsusele teadaolevalt ei ole viimastel aastatel esinenud elanike kaebusi seoses häiriva tööstusmüraga, olulisi müraallikaid ei leitud ka üldplaneeringule vastavate tööstus-ning tootmismaade ümbruses välitööde teostamisel.“ Ametile on viimaste aastate jooksul esitatud Kiili valla elanike poolt hulgaliselt kaebusi seoses Saku valla territooriumil asuvast Männiku karjäärist lähtuva müraga (pinnasepump-süvendaja). Ameti Kesklabori füüsikalabori mõõtmiste aruande kohaselt ei ületanud elamualadeni leviv müra kehtestatud müra normtasemeid. Amet juhib tähelepanu, et ka normtasemetele vastav müra-ja vibratsioonitase võib elanikke häirida ning seetõttu on oluline teha tihedat koostööd ka naabruses asuvate elanike ning naabervallaga. KSH aruande eelnõu punktis 4.1.3. Maavarad on kirjutatud: „Saku vallas, eriti Männiku järvestu piirkonnas, on kõrgendatud huvi maavarade kaevandamiseks, mida tulevikus suurendab veelgi kavandatava Rail Baltic raudtee rajamine.“ Maavarade kaevandamismahu laiendamisel/suurendamisel tuleks kindlasti hinnata müratasest lähedusse jäävatel elamumaa aladel. Nimetatud uuring tuleks hinnangu andmiseks esitada ka	1. Võrreldes kehtiva üldplaneeringuga me uusi elamualasid sellesse piirkonda ei planeeri. 2. Palume Teil võimalusel edastada viidatud müra mõõtmise protokoll. KSH aruandes on silmas peetud asjaolu, et kitsamas tähenduses tööstusettevõtete (paiksed tootmishooned) osas ei ole kaebusi esinenud. KSH sõnastust täpsustatakse. Lisaks on KSH aruandes välja toodud, et karjäärides teostatavad tööd võivad põhjustada häiringuid elamupiirkondades ning uute karjääride kavandamisel tuleb hinnata võimalikke mõjusid tundlikele objektidele (eelkõige elamumaa) minimaalselt 300...500 m kaugusel (päevase tööajaga karjäär) ning 500...1000 m kaugusel (öise tööajaga karjäär) mäeeraldisest. Täpsustame KSH sõnastust, sh lisame soovitusi, et maavarade kaevandamismahu suurendamisel tuleks hinnata müratasest lähedusse jäävatel elamumaa aladel ja uuring tuleks hinnangu andmiseks esitada ka Terviseametile. 3. Keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ toodud „uue planeeringuga ala“ definitsioon ei anna kõikehõlmavaid selgitusi, mistõttu on ka üldplaneeringu raames kõikide alade üheselt defineerimine raskendatud. Uute planeeritavate aladena, mille puhul tuleb sihiks seada rangemate ehk müra sihtväärtuse nõuete tagamine, on antud juhul käsitletud eelkõige neid üldplaneeringus toodud perspektiivseid

	ametile. 3. KSH aruande eelnõu punktis 4.4.1. Mära ja vibratsioon on kirjutatud: „Tihti ei ole ka olemasolevate teede-ja tänavate äärde uute hoonete rajamisel realistlik teepoolisel küljel välisõhus leviva müra sihtväärtuse nõude täitmine (samas on asulates mõistlik siiski ka teede lähedusse uusi hooneid rajada). Hoonete teepoolisel fassaadil tuleb nii olemasolevate kui planeeritavate hoonete puhul rakendada eelkõige ehituslikke meetmeid (akende helipidavuse parandamine, fassaadikonstruktsioonide helipidavuse tõstmine), mis tagavad head tingimused hoonete siseruumides. Müra sihtväärtuse nõude täitmine tuleb eesmärgiks seada eelkõige hoonete hoovipoolsetel õuealadel, laste mänguväljakutel ning puhkeotstarbega piirkondades. Samuti tuleb müra sihtväärtuse tagamine võtta eesmärgiks uute laiaulatuslikke elamu-või puhkealade planeerimisel.“ Samapunkti all on kirjutatud ka järgmist: „Uute müratundlike alade planeerimisel maanteede läheduses tuleb sihiks seada kõige rangemate ehk liikluse müra sihtväärtuse nõuete tagamine, elamualade puhul vastavalt 55 dB päeval (Ld) ja 50 dB öösel (Ln). Seega ei ole uute müratundlike elamualade planeerimine ilma leevendavaid meetmeid rakendamata (nt müratõkked või rangemad nõuded hoonete välispiirde heliisolatsioonile, juhul kui teepoolisel õuealal aktsepteeritakse kõrgemat mürataset) soovitatav lähemale kui ca 300 m põhimaanteedest (Tallinn-Pärnu-Ikla mnt, Tallinna ringtee). Kohati võib välisõhu müra sihtväärtuse tagamiseks vajalik puhverala osutada mõnevõrra suuremaks. Tallinn-Saku ning Tallinn-Rapla-Türi maantee puhul on välisõhu müra sihtväärtuse tagamiseks vajalik puhverala (ilma	elamualasid, mis olid varasemalt planeerimata, samuti perspektiivsed elamualasid, mis varasemate planeeringute kohaselt asusid metsa- ja põllumaal või looduslikul rohumaal. Uute planeeritavate aladena ei käsitleta olemasolevate hoonete vahele kavandatavaid uusi hoonestusalasid ja üksikkrunte (nt asulates elamupiirkondade laiendamine), mille puhul on asjakohane lähtuda müra piirväärtuse nõuetest. KSH aruandesse lisame märke, et lisaks heade tingimuste tagamisele siseruumis, peavad välisõhus levivad müratasemed vastama keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud normtasemetele. 4. Võtame teadmiseks. 5. Võimalikult suure puhverala jätmist müraallika ja müratundliku objekti vahel on vastavalt võimalustele ka planeeringulahenduse väljatöötamisel rakendatud. Samas ei ole väljakujunenud ruumikasutuses igal pool sellist lähenemist võimalik kasutada. Kaitsehaljastus on välja toodud täiendava leevendava meetmena. Põhilahenduse koostamisel vaatame põhimõtete ja tingimuste sõnastuse täiendavalt üle. 6. Vaatame käsitlemise üldplaneeringu põhilahenduse koostamisel täiendavalt üle. 7. Mürauuring on täiendamisel. Uuringu lõplikul valmimisel avalikustame selle Saku valla kodulehel ja saadame selle ka Terviseametile ja Keskkonnaministeeriumile. 8. Välja toodud põhimõttega arvestame detailplaneeringute koostamisel. Suuremahulisi uusi elamu maa-alasid me üldplaneeringuga ei ole kavandanud. 9. Korrigeerime KSH aruannet vastavalt.
--	--	---

	leevendusmeetmeid rakendamata) olemasolevate liikluskoormuste korral ca 150 m.“ Nimetatud kirjeldused sisaldavad ameti hinnangul vastuolusid. Amet selgitab, et atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi AÕKS) § 56 lõikest 2 tulenevalt on müra piirväärtus suurim lubatud müratase, mille ületamine põhjustab olulist keskkonnahäiringut ja mille ületamisel tuleb rakendada müra vähendamise abinõusid ning müra sihtväärtus suurim lubatud müratase uute planeeringutega aladel. Uute planeeringutega alaga on ameti hinnangul tegemist juhul, kui planeering ei ühti üldplaneeringus määratud juhtotstarbega. Täiendavalt juhib amet tähelepanu, et lisaks heade tingimuste tagamisele siseruumis, peavad välisõhus levivad müratasemed vastama keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud normtasemetele, seega ei ole ainult hoone sisetingimusi parandavate ehituslike meetmete rakendamine alati piisav. 4. Elamute siseruumide müratasemed ei tohi ületada sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu-ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemeid. Vajadusel rakendada müravastaseid meetmeid lähtudes muuhulgas EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest.“. 5. Saku valla üldplaneeringu eelnõu punktis 4.7 Kaubandus-, teenindus-ja büroohoone ning tootmise-ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) on kirjutatud: „Rajada maakasutusplaanil määratud asukohtades kaitsehaljastus laiusega min 30 m võimalike häiringute leevendamiseks. Kaitsehaljastus võib olla kitsam või	10. Võtame teadmiseks, kehtivaid õigusakte ja standardeid järgitakse.
--	---	--

		sellest loobuda, kui kasutatud on teisi piisavaid meetmeid häiringute leviku tõkestamiseks. Kaitsehaljastus võib olla ühtlasi krundi haljastatav/looduslikuna säiliv osa.“ Amet on seisukohal, et peamiseks mürähäiringute ennetamise meetmeks on müraallika ja müratundliku objekti vahele võimalikult suure puhverala jätmine, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed. Kõrghaljastuse mõju müra leevendamisel on suhteliselt väike ning toimib alles siis, kui tsoon on väga tihe. Kuna kõrghaljastuse mürähäiringuid leevendavat toimet ei ole võimalik täpselt määrata ning see võib olla sõltuv aastaajast, soovitab amet esmajoonel paigutada tootmistegevused ning muud müraallikad (mürarikkad seadmed, laadimisalad) elamualadest võimalikult kaugele. 6. Saku valla üldplaneeringu eelnõu punktis 4.11 Riigikaitse maa-ala (RR) on kirjutatud: „Riigimetsaalasid võidakse kasutada riigikaitse väljaõppe korraldamiseks. Väljaõppe toimumise ajal tuleb ümbritsevate alade elanikel ja kasutajatel arvestada teatud müra leviku võimaluse ning raskesõidukite ja inimeste liikumisega.“ Amet on seisukohal, et võimalusel tuleks väljaõppe toimumise ajast tegevusest mõjutatud elanikke eelnevalt teavitada, ennetades seeläbi võimalikke teadmatuses tingitud kaebusi. 7. KSH aruande eelnõust selgub, et Saku valla üldplaneeringu raames koostati mürauuring ning kogu valda hõlmavad mürakaardid. AÕKS § 65 lõike 1 kohaselt avalikustatakse välisõhu mürakaart, selle alusel koostatud müra vähendamise tegevuskava ja selle rakendamise tulemuslikkuse andmed kohaliku	
--	--	---	--

		omavalitsuse ükskuse veebilehel. Amet juhib tähelepanu, et Saku valla veebilehel ei ole nimetatud uuring leitav. Amet palub uuring esitada teadmiseks ka ametile. 8. Üldplaneeringuga määratakse perspektiivsed kõrgepingeliinide koridorid uute elektriliinide rajamiseks ja/või vajadusel olemasolevate elektriliinide pinge tõstmiseks. Kõrgepingeliinide koridor läbib suures mahus alasid, mille juhtotstarve on määratud elamu maa-alaks. Ennetamaks elektri õhuliinidest tulenevaid võimalikke ohte, tuleks õhuliinide rajamist eluhoonete kohale vältida ning uusi elamuid õhuliinide kaitsevööndisse mitte planeerida. 9. KSH aruande eelnõu punktis 4.1.1.1. Põhjavesi on kirjutatud: „hajaasustusega aladel ei ole salvkaevude rajamine soovitatav, kuna ülemise põhjaveekihi vesi on tundlik pinnase reostuse suhtes“. Nimetatud punktist jääb mulje, nagu salvkaevude rajamine ei oleks soovitatav ainult hajaasustusega aladel. Amet juhib tähelepanu asjaolule, et tulenevalt salvkaevude reostustundlikkusest ei ole uute salvkaevude rajamine joogiveeallikana üleüldiselt soovitatav. 10. Radooniohututu keskkonna tagamiseks siseruumides jälgida EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“.	
10.	Maanteeamet 23.10.2019	1. Koostatavasse üldplaneeringusse on üle võtmata Harju maakonna teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0" planeerimislahendus koos maa- ja veealade üldiste kasutustingimustega. Teemaplaneering on aluseks valla ja linna üldplaneeringute, detailplaneeringute ja teehitusprojekti koostamisele. Kanda teemaplaneeringu	1. Riigiteed nr 15 ja 11 on arvestatud. Riigitee nr 4 trassikoridor vastavalt maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule kantakse üldplaneeringusse, kuid märgime, et teemaplaneeringuga määratud rajatiste asukohtadega on juba arvestatud. 2. On arvestatud. Ristmike kohta – vaatame üle ja vajadusel täpsustame. 3. Nõustume, eemaldame tingmärgi. Muus osas

	lahendus seletuskirja ning planeeringujoonistele. Lähtuda ühtlasi Harju maavanema 14.11.2014 korraldusest nr 1-1/2133-k, millega teemaplaneering on kehtestatud (planeerimislahendus kantakse üldplaneeringusse koos teemaplaneeringuga kindlaks määratud maa- ja veealade üldiste kasutustingimustega). 2. Koostatavasse üldplaneeringusse on kandmata riigitee 11 Tallinna ringtee km 20,2-24,3 Luige-Saku lõigu põhiprojekti lahendus (Skepast & Puhkim OÜ töö nr 2016-0084). Kanda projektlahendus üldplaneeringu täpsusastmes koostatavasse planeeringusse, sh kajastades kogujateede sidumise olemasoleva teedevõrgustikuga, säilivad, uued ja likvideeritavad samatasandilised ristumised jms. Nt riigitee 11 km 21,5 asuv karjääri juurdepääsutee ristmik ei säili samas asukohas. 3. Ühtlasi palume riigitee 11 ulatuses eemaldada planeeringujoonistelt oluliselt muudetava põhimõttelise maanteekoridori tingmärk kui mittevajalik, sest Saku valla territooriumil on planeeringu kehtima hakkamise ajaks riigitee 11 osas välja ehitatud 2+2 sõidurajaga tee. Maanteeamet ei pea vajalikuks ka seletuskirja p 5.9.2 p 3 käsitlust. Vaadata üle riigitee 11 lõik Sakust Kanama sõlmeni ning tähistada tänaseks 2+2 tee rajamisel rajatud teedevõrk vastavalt tegelikkusele (nt likvideeritud riigitee ristmikud likvideerituna km 25 piirkonnas Männi tee, Kullipesa tee). 4. Riigitee nr 15 Tallinn – Rapla – Türi Luige – Rapla lõigu eelprojektiga määratud trass, koos kogujateede ja perspektiivsete eritasandiliste ristmike ja ristete asukohtadega kanda planeeringusse tervikuna (osaliselt puudub Sausti küla osas).	vaatame üle ja vajadusel täpsustame. 4. Nõustume. Sausti küla asub Kiili vallas. 5. Vaatame üle ja vajadusel täpsustame. 6. Vaatame üle ja vajadusel täpsustame. 7. Pigem me ei pea vajalikuks seda seletuskirjas kajastada. 8. Arvestame, kavandame elamumaa asemele haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM). 9. Nõustume ettepanekuga. 10. Kajastame riigitee kaitsevööndi laiused. Kaitsevööndis kehtivad piirangud on määratud õigusaktidega ja nende kopeerimine üldplaneeringusse ei ole mõistlik. 11. Arvestame ettepanekuga. 12. Vaatame üle ja vajadusel täpsustame. 13. Vaatame üle ja vajadusel täpsustame. 14. Lisame seletuskirja, et seda aspekti tuleb täpsustada edaspidi kergliiklustee planeerimise või projekteerimise etapis. 15. Kergliiklustee asukoht on põhimõtteline, me täpsustame seda edaspidi planeerimise või projekteerimise etapis. 16. Seda saab lahendada pärast seda, kui on olemas RB põhiprojekt, praegu piisavalt algandmeid ei ole. 17. Jah, arvestame ettepanekuga. 18. Teemasid (esitatud ettepanekuid) kajastatakse tingimustena, kui need on põhjendatud. Ettepanekutega arvestatakse mahus ja täpsusastmes, mis vastab üldplaneeringu ja KSH üldistusastmele ning üldplaneeringuga lahendatavatele ülesannetele. KSH ettepanek nr 1 Tingimust täpsustatakse, et müra- ja saastetundlike alade kavandamist riigitee kaitsevööndisse välditakse.
--	---	--

	5. Täpsustada Maanteeameti 02.11.2017 kirja p 7.6 põhjal ÜP seletuskirja ptk 5.9.1, sh soovitatavalt kajastada kirja p 7.6 väljendatud mõtted tervikuna. Avaldame kahtlust, kas põhimaanteedele kehtivaid tingimusi on otstarbekas laiendada tugimaanteele tänastes tingimustes. 6. Seletuskirja p 5.9.2 alajaotuses Planeeritav teedevõrk kajastada Harju maakonna teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0" määratud trassi koridor planeeringule vastavas ulatuses koos maakasutustingimustega (mitte 150m vaid 650m). 7. Palume arvestada ja planeeringu seletuskirjas kajastada, et riigitee 15 Tallinn-Rapla-Türi eskiislahenduse koostamise käigus teostatud liiklusuuringud näitavad Saku valla territooriumil vajadust perspektiivselt 2+2 sõiduraja tee rajamiseks. Selgitame, et 2+2 lahenduse realiseerumine, sh eritasandiliste ristmike rajamine, võib toimuda etapiti (mitte kohe kogu mahu), vastavalt vajadusele ja võimalustele. Eritasandiliste ristmike väljaehitamine võib toimuda hilisemas etapis vastavalt liikluskkoormuse kasvule. Samuti võib lahenduse realiseerumine toimuda selliselt, et I etapis rajatakse 2+1 tee. 8. Tõdva külas ei ole põhjendatud määrata perspektiivset elamumaa maakasutust alale, mis on tähistatud kui planeeringuga määratud perspektiivne või rekonstrueeritav, sh oluliselt muudetav põhimõtteline maanteekoridor. 9. Seletuskirja p 5.9.2 alajaotuses Planeeritav teedevõrk kajastada Rahula eritasandilise liiklussõlme osas Harju maakonna teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0" antud käsitlus, et:	Koostöös konsultandiga täpsustame täiendavalt leevendusmeetmeid (näit elamumaade puhul sätestada minimaalne kaugus teest jm). KSH ettepanek nr 2 Leiame, et meie ei saa seda küsimust lahendada, pigem on see maavara kaevandaja ja Maanteeameti koostöö. Uute kaevelubade puhul: tehakse keskkonnamõju hindamine – KMH ja see tehakse loamenetluse käigus.
--	---	--

		teemaplaneeringuga on määratud Rahula eritasandilise ristmiku asukoht, mis on vajalik eelkõige kohaliku teedevõrgu toimimiseks ja kohaliku omavalitsuse arengudokumentidega kavandatud maakasutuse realiseerimiseks (elamu-, tootmis- või ärimaadele juurdepääsu tagamiseks). Kuna Rahula ristmiku rajamine ei ole ilmtingimata vajalik riigi teedevõrgu toimimiseks, vaid eelkõige kohaliku omavalitsuse huvidest lähtuvalt, siis tõenäoliselt lähemate aastakümnete perspektiivis puudub riigipoolne huvi ristmiku väljahitamiseks. 10. Selguse huvides peame vajalikuks planeeringujoonistele kanda riigiteede kaitsevööndite ulatused. Avalikustatavad planeeringujoonised kajastavad erinevate kitsendusi põhjustavate objektide kaitsevööndeid (nt veekogude ehituskeelu- ja piiranguvöönd, kultuurimälestise piiranguvöönd jms), mistõttu ülevaatlikkuse ja üheselt mõistetavuse eesmärgil palume joonistele kanda kehtiva kitsendusena riigimaanteede kaitsevöönd, mille kajastamata jätmine muude piirangute kajastamise kontekstis ei ole põhjendatud. 11. Teeme ettepaneku planeeringus kasutatavate tingmärkide muutmiseks parema loetavuse ja ülevaatlikkuse huvides: kasutada erinevaid tingmärke kergliiklustee riste ning eritasandiline ristumine teega/rööbasteeaga tähistamiseks; lisada legendi seletus, mida tähistavad riigi põhimaanteede olemasolevatele 2+2 lõikudele kajastatud väikesed tumesinised ja tumepunased ringid (sh kontrollida, kas see, mida tingmärgiga soovitakse tähistada, on jätkuvalt aktuaalne). 12. Tähistada riigitee 11420 planeeringujoonistel riigitee numbriga.	
--	--	---	--

		13. Planeerimislahenduse kohaselt on mitmetes lõikudes riigitee kaitsevööndisse määratud müratundlikku maakasutust (pere- ja ridaelamu maa-ala, korterelamu maa-ala), mis ei vasta Maanteeameti 02.11.2017 kirja p 9. Nt riigitee 11342 kaitsevööndisse Kasemetsa külas, kus riigitee aasta keskmine ööpäevane liiklussagedus on 2018.a andmetel 6659 a/ööp, aga ka riigiteede 11241, 11152 külgnevalt. Tagada, et planeerimislahendus on kooskõlas müra normtasemetega. 14. Palume selguse huvides planeeringu seletuskirja p 5.9.3 lisada selgitus, kas planeeringuga on määratud kergliiklustee paiknemine riigitee paremal või vasemal küljel või kuulub see aspekt samuti täpsustamisele kergliiklustee edasise planeerimise või projekteerimise käigus. 15. Maanteeamet teeb ettepaneku riigi põhimaantee 4 äärde planeeritud kergliiklustee kavandada pigem olemasolevate ja perspektiivsete kogujateede äärde, kus realselt asustus paikneb. 16. Rail Baltic kohalikud peatused on kaardile kantud, kuid ei ole ühendatud teedevõrgustikuga. Maanteeamet teeb ettepaneku näha ette peatuseid ühendavad sõiduteede ja kergliiklusteede lõigud, sest see hakkab mõjutama ka riigiteede ristmikke ja risteid. 17. Planeeringujoonistel riigitee 11 km 28,0 olemasolevatele riigitee ristmikele tähistatud tingmärk „Likvideeritav juurdepääs“ tekitab segadust, kuna riigiteelt 11 on tagatud juurdepääs nii 11424 Jälgimäe tee kui 11425 Kanama-Saku tee. 18. Palume käsitleda seletuskirjas kõiki Maanteeameti 02.11.17 ja 13.04.2018 kirjades kajastatud teemasid (punkte). Avalikustatavates materjalides on teemasid käsitletud osaliselt.	
--	--	--	--

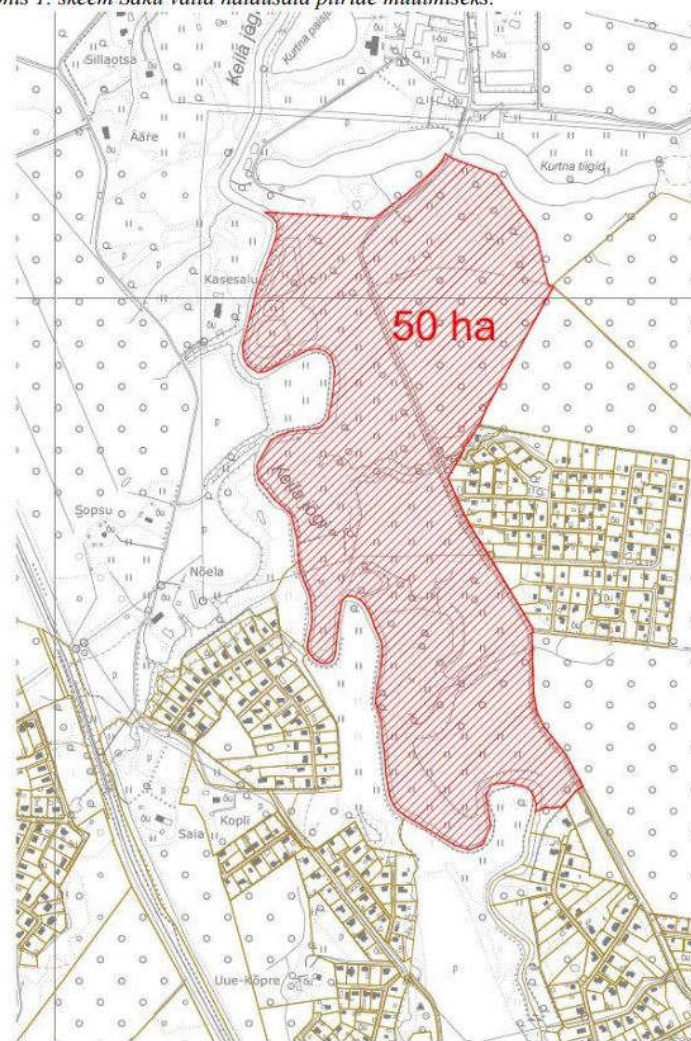
		KSH ettepanek nr 1 Ebapiisavalt on käsitletud riigiteede liiklusest tulenevaid negatiivseid mõjusid (müra, vibratsioon, visuaalne häiring, vms) elanikkonna heaolule ja tervisele lähtudes kavandavast üldplaneeringu lahendusest, sh uute elamualade planeerimisest kõrge liiklussagedusega riigiteede kaitsevööndisse. Puudub adekvaatne leevendusmeetmete käsitus ning selgus, kuidas tagatakse nõutavad müra normtasemed. Riigiteede müra ja selle leevendamist käsitleda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 64 alusel, sh arendaja kohustusi müra normtasemetest lähtuvalt. KSH ettepanek nr 2 Aruandes on käsitlemata olukord, mis tekib kui väljastatakse maavara kaeveload (Tallinn-Männiku liivamaardla) praegustele maavara uuringualadele (riigiteest 11 Tallinna ringtee lõunas paiknevad ning riigiteest 11340 Tallinn-Saku läände jäävad uuringualad). Välja tuua materjali väljaveoteede asukohad, hinnata mõju olemasolevale teedevõrgule ja liiklusohutusele, samuti ka loomade rändeteedele.	
11.	Keskkonnaamet 23.10.2019	1. Keskkonnaamet palub Saku vallal kaaluda, kas on mõistlik määrata rohevõrgustiku koosseisu alad, kus toimub aktiivne kaevandustegevus (peamiselt Männiku küla piirkonnas). 2. Keskkonnaamet palub üldplaneeringu seletuskirjas välja tuua kas Saku valla territooriumil esineb korduvalt üleujutatavaid alasid. Samuti peab Keskkonnaamet mõistlikuks viidata üldplaneeringu materjalides looduskaitseseaduses toodud ehitamise piirangutele veekogude ääres. 3. Keskkonnaamet palub Saku vallal analüüsida	1. Aktiivsete kaevandamisalade ja maardlate alale roheline võrgustiku määramisel on lähtutud sellest, et rohevõrgustikus ei ole kaevandamise keeldu. Kaevandamisala korrastamisel tuleb jälgida, et rohevõrk jääb toimima. Vastav tingimus on seatud üldplaneeringu seletuskirjas. Ka rohevõrgustiku planeerimisjuhend (Keskkonnaagentuuri tellimusel Hendrikson&Ko 2018) näeb kaevandamistegevusi (karjääre) pikemas ajaskaalas ajutiste tegevustena, mille lõppemise järel kaovad ka häiringud loomastikule ning mingil määral taastuvad elupaigad. Rohevõrgustiku planeerimisjuhend

	ehituskeeluvööndi vähendamise vajalikkust Kiisa alevikus ja Metsanurme külas (Laulu tn 5 ja Jänese katastriüksuse vahelisel maa-alal). Nimelt on valdavalt tegemist tiheasustusalaga, kus on varem väljakujunenud ehitusjoon. Aladel, mis kõnealuses piirkonnas vahetult Keila jõega piirneval alal ei ole hoonestatud, esinevad mullastikukaardi kohaselt enamjaolt lammi-gleimuld ja mis on seega ehitustegevuseks sobimatu ala. Üleujutusala-dega piirkonnas ehituskeeluvööndi vähendamise ebasobivus on välja toodud nii KSH aruandes kui ka joonisel „Väljavõte maakasutusplaanist Kiisa aleviku ja Kurtna küla osas“ (s.t lammi-gleimuldade levimusala-d pole enamjaolt ehituskeeluvööndi vähendamiseettepanekuga hõlmatud), kuid antud asjaolu ei ole selgelt välja toodud üldplaneeringu seletuskirjas. 4. Keskkonnaamet palub üldplaneeringu seletuskirjas tuua välja Saku valla territooriumil paiknevad kaitstavad alad, sh Natura 2000 võrgustik. Üldplaneeringuseletuskirja materjalides ei ole välja toodud kas kaitstavate alade territooriumitele kavandatakse võrreldes olemasolevaga teistsugust maakasutust vms toiminguid. 5. Joonisel „Väljavõte maakasutusplaanist Tänassilma ja Männiku küla osas“ on Laagri nahkhiirte püsielupaiga territooriumile määratud osaliselt äri-ja teenindusettevõtete ning tootmis-ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT), pere-ja ridaelamu maa-ala (EP) ning ühiskondlike hoonete maa-ala (AA). Sealjuures on EP ja AA sihtotstarve määratud osaliselt Laagri nahkhiirte püsielupaiga koosseisu kuuluvale maa-alale, kus vastavalt keskkonnaministri 12.07.2006 määrusele nr 50 „Nahkhiirte Vääna-Viti, Vääna-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“	ei näe rohevõrgu ning kaevandamisalade kattumise vahel vältimatut pikaajalist konflikti. Märgime, et ka Maa-amet on eelnõu arvamuste küsimise ringil vastava lähenemisega nõustunud. 2. Looduskaitseseadus § 35 lg 31 järgi määratakse üldplaneeringuga korduva üleujutusega ala piir mererannal. Saku vallas mererand puudub, mistõttu on käsitletud üleujutusohuga alasid. Üldplaneeringus ei ole otstarbekas viidata konkreetsetele piirangutele, mis on looduskaitseseaduses toodud veekogude ääres ehitamise reguleerimiseks. Õigusaktid kehtivad konkreetsetel ajahetkel üldplaneeringust sõltumatult. Üldplaneeringu kehtivuse ajal võib õiguslik käsitlus muutuda, mistõttu võib täpne viitamine tekitada pigem segadust. Lisame üldplaneeringu seletuskirja (p 5.7.) üldisema viite, et veekogude ääres ehitamisel tuleb lähtuda vastavatest looduskaitseseaduse ja veeseaduse tingimustest. 3. Konkreetsetel alal analüüsitakse ehituskeeluvööndi vähendamise vajalikkust täiendavalt üldplaneeringu järgmises, põhilahenduse koostamise etapis. 4. Käsitlust täiendatakse üldplaneeringu järgmises, põhilahenduse koostamise etapis. Üldplaneeringu seletuskirja toome eraldi sisse „Looduskaitse“ peatüki. 5. Arvestame esitatud ettepanekuga. Tänassilma piirkonna ruumilisi arengusuundi ja perspektiivset maakasutust täpsustatakse üldplaneeringu põhilahenduse koostamisel. Lähtutakse kehtivatest õigusaktidest ja nende alusel seatud piirangutest ja tingimustest. 6. KSH aruannet täiendatakse vastavalt. 7. KSH aruannet korrigeeritakse vastavalt.
--	--	--

		(edaspidi PEP kaitse-eeskiri) on uute ehitiste ehitamise osas lubatud vaid tee ja tehnovõrgu rajatise püstitamine kinnistu või püsielupaiga tarbeks, rajatiste püstitamine püsielupaiga tarbeks. Palume viidatud maakasutusplaani korrigeerida selliselt, et kavandatavad sihtotstarbed ei läheks vastuollu PEP kaitse-eeskirjas sätestatuga. 6. Keskkonnaamet palub KSH aruandes Natura (eelhindamise) peatükis tuua eraldiseisvalt välja ka võimalike kumulatiivsete mõjude esinemise võimalikkus Natura aladele. 7. Keskkonnaamet palub KSH aruandes kasutada terminit „kaevandamisluba“ mitte „kaevandusluba“ ning terminini „kaevandustegevus“ asemel „kaevandamistegevus“.	
--	--	---	--

2. Naaberomavalitsuste ettepanekud

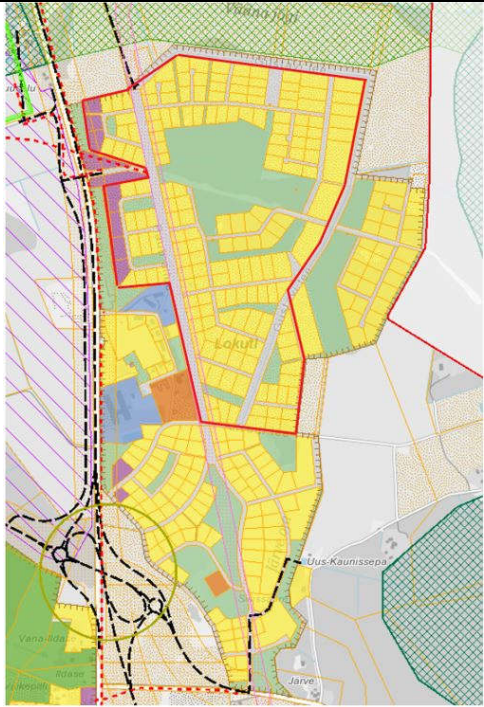
Nr	Ettepaneku esitaja	Ettepaneku sisu	Vallavalitsuse seisukoht
1.	Kohila Vallavalitsus 23.10.2019	Muuta Saku valla haldusala piire vastavalt joonis 1 toodud skeemile. Arvestades asjaolu, et Saku vallas Kurtna-Vilivere tee (katastritunnus 71801:001:1724) Kurtna tiikidest lõuna poole jääva teeosa lõiku kasutavad enamasti Kohila valla elanikud (endised aiandusühistuste territooriumid), millest lähtuvalt ei ole Saku vallal olnud huvi antud teelõiku rekonstreerida, hooldada ja teha lisainvesteeringuid, sest antud teelõik ei teeninda Saku valla elanikke, on Kohila Vallavalitsus arvamusel, et otstarbekas on muuta Saku valla haldusala piire vastavalt Joonis 1 toodud skeemile. Kohila valla haldusalasse lisanduvad Eesti Vabariigile kuuluvad Linalaka kinnistu (registriosa nr 13629102, katastritunnus 71814:001:0547), Varsakabja kinnistu (registriosa nr 13633502, katastritunnus 71814:001:0546) ja Koilametsa kinnistu (registriosa nr 13948902, katastritunnus 718 14:001:0567) ning osaliselt Saku valla omandisse kuuluv Kurtna-Vilivere tee kinnistu (registriosa nr 5029950, katastritunnus 71801:001:1724).	Saku Vallavalitsus ei nõustu Teie arvamusega, et Kurtna-Vilivere teelõigu kordategemise eesmärgil on vajalik muuta Kohila ja Saku valla halduspiire. Vallavalitsus leiab, et tee kordategemiseks. on see ilmselgelt ebaproportsionaalne meede. Nimetatud teelõigu haldamiseks on võimalik kahe omavalitsuse vahel sõlmida erinevaid kokkuleppeid.

3. Isikute ja ettevõtete ettepanekud

Nr	Ettepaneku esitaja	Ettepaneku sisu	Vallavalitsuse seisukoht
1.	Andrus Piir Mergo Holding OÜ 27.06.2019 (Vahekirjaga isikule teada antud, et ettepanekut käsitletakse kui avalikustamise ajal esitatut.)	Tõdva planeeringuala osas: Täpsustada lisatud plaanil punasega märgitud ala funktsiooni ning näidata see üldplaneeringus segafunktsiooniga hoonestusalana (äri, tootmis, korterelamu, ühiskondlik). 27.06.2019, lisatud skeem 	27.06.2019 ja 23.10.2019 kirjades esitatud ettepanekutele on vastatud ühise vastuskirjaga. Ettepanekuga arvestatakse osaliselt: - Vallavalitsus ei toeta antud piirkonda segafunktsiooniga alade loomist ja sellega seoses korterelamute rajamist antud alale, mis tõstab liigselt elanike arvu piirkonnas, kus puudub piisav tehniline infrastruktuur ja võimekus vastava sotsiaalse infrastruktuuri tagamiseks, kuna see ei ole ühegi asustusüksuse keskusala. Samuti ei sobi antud piirkonda segafunktsiooniga maa-ala juhtotstarbega kaasnev täiendav tootmishoonete rajamine. Kehtivas üldplaneeringus ja eelnõus ettenähtud kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa-ala (Ä) ja ühiskondliku hoone maa-ala (AA) juhtotstarbega alad on piisavad ettenähtud mahu pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtotstarbega ala teenindamiseks. - Valteri tee 7 (71801:006:0519) ja lisaks Roberti tee 9 (71801:006:0514) kinnistud arvatakse tiheasustusala koosseisu ning maakasutuse juhtotstarbeks määratakse pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). - Täiendavalt muudetakse Helene tee L1; Roberti tee; Katherine tee ja Margareti tee piirkonnas puhke- ja virgestuse maa-ala (PV) ning elamukruntide pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtfunktsioonide paigutust ja osaliselt

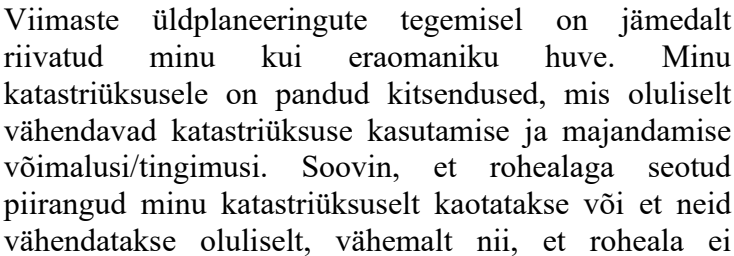
	Tõnu Soodla OÜ Masterbuilders 23.10.2019	1. Määrata skeemil (vt lisa) punase joonega ümbritsetud alale jäävate kruntide (sh ärimaa kruntide) sihtotstarbeks üldplaneeringus korterelamu maa-ala (EK). Kehtiv detailplaneering näeb ette punase joonega ümbritsetud alale jäävate elamumaade kruntidele pereelamute rajamise ja üldplaneeringu eelnõu näeb ette pere- ja ridaelamu maa-ala (EP), kuid kruntide suurus võimaldab neile ka väiksemate, kuni 3-korruseliste korterelamute rajamise. Samuti on punase joonega ümbritsetud alale jäävate ärimaa kruntide suurus piisav selleks, et rajada neile väiksemad korterelamud. Avaldaja arvetes puuduvad ka muud takistused punase joonega ümbritsetud alale korterelamute rajamiseks, mistõttu võib üldplaneeringus näha kruntide sihtotstarbeks ette korterelamu maa-ala (EK). 2. määrata Valteri tee 7 (katastritunnus 71801:006:0519) maatüki sihtotstarbeks üldplaneeringus pere- ja ridaelamumaa (EP) ning arvata see maatükk tiheasustusala koosseisu. Kehtiva detailplaneeringu kohaselt on tegemist maatulundusmaaga ja üldplaneeringu eelnõu kohaselt on tegemist väärtusliku põllumajandusmaaga, kuid samas on see maatükk kolmest küljest piiratud kruntidega (tiheasustusalaga) ja on samuti sobilik pere- ja ridaelamute rajamiseks. 23.10.2019, lisatud skeem	asendatakse haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM) juhtfunktsiooniga seoses looduskaitseliku objekti, I kaitsekategooria liigi (väike konnakotkas) püsielupaigaga.
--	--	---	--

			
2.	Hanno Remmel Küla Villa 02.08.2019 (Vahekirjaga isikule teada antud, et ettepanekut käsitletakse kui avalikustamise ajal esitatut.)	Käsitleda Kajamaa külas asuvat Hao teed avaliku teena.	Arvestame Teie ettepanekut määrata Kajamaa külas Hao tee avalikuks teeks. Üldplaneeringu eelnõu seletuskirjas on sätestatud liikluskorralduse üldine põhimõte, et enam kui 5 kinnistut teenindavad erateed määrata avalikult kasutatavaks ning vajadusel transpordimaaks.
3.	Maie Rosmann	1. Üksnurme küla, Männituka kinnistule määrata uues	04.08.2019 ja 23.10.2019 ettepanekutele on koostatud

23.10.2019

2. Soovin ka piirangute kõrvaldamist oma katastriüksuselt, kui peate seda mitteteostatavaks, siis kompensatsiooniks sobib ka lisatud kaardi järgi sihtotstarbe muutmine.

04.08.2019, lisatud skeem

Soovisite, et Üksnurme küla, Männituka kinnistule määratakse uues Saku valla üldplaneeringus vastavalt Teie poolt esitatud joonisele pere- ja ridaelamu maa-ala juhtotstarve. Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Juba praegu on Saku valla üldplaneeringuga kavandatud võimalikke lisanduvaid elamualasid liiga palju. Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne teebki ettepaneku vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja seega ei ole uute elamumaade lisamine võimalik. Lisaks puudub kõnealuses piirkonnas arendamist toetav ühisveevarustus ja –kanalisatsioon. Samuti asub osa kinnistust looduskaitse III kaitsekategooria liigi (värbkakk *Glaucidium passerinum*) leiukohas, mistõttu hajaasustustingimustel elamute rajamine on mõistlikum.

Soovisite piirangute kõrvaldamist või vähendamist oma maaüksuselt. Eeldatavalt peate silmas rohelist võrgustikku ja III kaitsekategooria liigi (värbkakk *Glaucidium passerinum*) leiukohta.

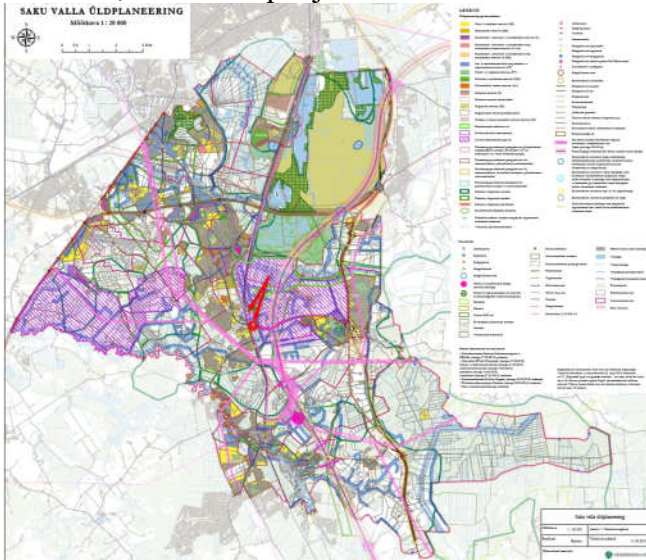
Roheline võrgustik on paika pandud juba Harju Maakonnaplaneeringus 2030+. Roheline võrgustik ei ole oma sisult ehituskeeluala. Üldplaneeringu seletuskirjas on sätestatud rohelse võrgustiku toimimise ja tagamise maakasutus- ja ehitustingimused (punktis 5.3). Neid tingimusi täites on võimalik üksikelanut rajada. Rohelse võrgustiku vähendamine ei ole põhjendatud, sest rohelse võrgustiku üldise toimimise jätkamine sõltub võrgustiku säilitamisest ja toimimist tagavate tingimuste järgimisest. Juhime

		hõlmaks rohkem kui 1/3 maast (praegu 2/3) . Kuna käesolev üldplaneering dubleerib suuresti kümmekond aastat tagasi tehtud ÜP-d siis on sellest tekkinud küsimus, et millised on erinevused? Mis on koostatavas üldplaneeringus muutunud võrreldes 2009 kinnitatud üldplaneeringuga? Soovin vastavat kaardimaterjali.	tähelepanu, et oleme Saku valla üldplaneeringu koostamisel üle võtnud Harju Maakonnaplaneeringus 2030+ paika pandud roheline võrgustiku. Keskkonnamõju strateegiline hindamine tegi ettepaneku rohelist võrgustikku tunduvalt suurendada, kuid üldplaneeringusse me neid suhteliselt suuremahulisi laiendusalasid ette ei näinud, et säilitada optimaalne tasakaal kinnistuomanike õiguste ja looduse hoidmise vahel. Ehk siis on meie üldine eesmärk säilitada olemasolevat rohelist võrgustikku. Teie maaüksusele jääb ka III kaitsekategooria liigi (värbkakk Glaucidium passerinum) leiukoht, mis on arvel keskkonnaregistris (registrikood KLO9123856). Jällegi ei ole tegemist ehituskeelualaga. Tagada tuleb looduskaitseseaduse kohane isendi kaitse. Lähtuma peab ka looduskaitseseaduse § 55 lõikest 6. Värbkaku leiukohas (piiritletud elupaigas) tuleb mürarohkete tegevuste (nt raied, ehitustegevus) osas arvestada ajalise piiranguga. Raieid ei tohi teha ega ehitust alustada värbkaku pesitsusajal (s.o. 1. märtsist kuni 30. juunini). Keskkonnaamet soovib värbkaku elupaigas säilitada õõnsustega puid ning jätta maha surnud puid ja lehtpuid ka noortesse kuusikutesse ja raiesmikele. Värbkaku leiukoht ei ole määratud Saku valla poolt vaid tegemist on riiklikul tasandil loodud kaitsega. Leiukohtade määramisel ei arvestata maa kuuluvust (eramaa, riigile kuuluv maa, kohalikule omavalitsusele kuuluv maa) vaid reaalselt olukorda (st kus kaitsealune objekt reaalselt asub/pesitseb). Soovi korral saate värbkaku leiukoha teemal täpsemat informatsiooni Keskkonnaametist (info@keskkonnaamet.ee). Soovisite teada, et kuna koostatav üldplaneering
--	--	---	---

			dubleerib suuresti kehtivat üldplaneeringut, siis mis on muutunud. Saku valla üldplaneeringu koostamise eesmärgiks on uuendada ja kaasajastada Saku Vallavolikogu 09.04.2009 otsusega nr 22 kehtestatud Saku valla üldplaneeringut ja Saku Vallavolikogu 16.08.2012 otsusega nr 60 kehtestatud Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringut. Uue üldplaneeringu kehtestamisega hakkab Saku valla territooriumil kehtima üks ühtne üldplaneering praeguse kahe üldplaneeringu asemel. Lisaks on viidud sisse mõistlikud arendusalad ja uuendatud planeerimist suunavaid põhimõtteid.
4.	Endel Siff Primos OÜ 05.09.2019 (Vahekirjaga isikule teada antud, et ettepanekut käsitletakse kui avalikustamise ajal esitatut.) 10.10.2019	Ettepanek algatada Käspremtsa ja Muinasmetsa detailplaneering ridaalamute ehitamiseks tulenevalt Keskkonnaameti seisukohast, et detailplaneeringu koostamise käigus saaks lisada täiendavalt nahkhiirte eksperdi arvamuse, teostada hoonestatava ala puittaimestiku dendroloogiline inventuur ning tulenevalt uuringu tulemustest määrata hoonestamiseks sobiv ala tagamaks piirkonna rohevõrgustiku sidususe säilitamise. Detailplaneeringu algatamise taotluse eesmärk on maa sihtotstarbe muutmine, sh elamumaa krundid ja ehitusõigus 7 ridaalamule ($7+7+6+6+6+6+6 = 44$ sektsiooni). 05.09.2019 Viia üldplaneeringusse sisse täiendus, et Tănassilma külas, Käspremtsa ja Muinasmetsa kinnistute ala määrata osaliselt pere- ja ridaelamu maa-alaks; arvestades Tănassilma külas Käspremtsa ja Muinasmetsa kinnistutel välja kujunenud olukorda, nende kruntide paiknemist äri- ja tööstushoonete ning üksikelamukvartali vahelisel alal, mida ühendab tee	05.09.2019 ja 10.10.2019 ettepanekutele on koostatud ühine vastuskiri. Teie ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Uue elamuarenduse rajamine antud piirkonda ei ole mõistlik, sest see halvendab määravalt roheline võrgustiku toimimist. Nahkhiirte püsielupaigaga on küll võimalik planeerimisel arvestada, kuid see ei päästa roheline võrgustiku tuumala läbilõikamisest. Lisaks ei toeta Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemused lisanduvate elamualade kavandamist. Juba praegu on perspektiivseid elamualasid liiga palju ja neid peab hoopiski vähendama. Lisaks juhime tähelepanu, et Keskkonnaamet on oma vastuse andnud lähtudes ainult nahkhiirte olukorrast, mitte rohelisest võrgustikust. Lisame, et Saku Vallavalitsus kaalub edasisel üldplaneeringu koostamisel olemasoleva tehnopargi

		mida kasutavad antud alalt läbipääsuks nii autod kui ka jalakäijad. Alale ridaelamute rajamiseks on võetud ka täiendav arvamus Keskkonnaametist ning saadud esialgse tagasiside baasil võib eeldada, et ka Keskkonnaamet ehitustegevusele antud alal piiranguid ei sea (Keskkonnaameti e-kiri lisatud käesolevale kirjale), kuid soovivad detailplaneeringu koostamise käigus võtta detailplaneeringule nakkhiirte eksperdi arvamus millega kindlasti ka arvestatakse. 10.10.2019	mõningast laiendamist. See tähendab, et äri- ja teenindusettevõtte ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) võidakse osaliselt laiendada ida poole. Täpne lahendus ja ÄT võimaliku laiendusala piiri paiknemine selgub edasises üldplaneeringu menetluses.
5.	Andrus Aarpuu 09.09.2019	Pöörduja näeb, et tema kinnistutele (Saunavälja ja Kasevita) on uues ÜP-s kavandatud ühiskondlike hoonete maa ja tiheasustusala. Soov on need kinnistud määrata avatud loodus-maastikuga alaks ilma tiheasustuseta, st analoogselt ülejäänud Kajamaa kui hajaküla taludega. Kasevitsa kinnistut näeb osaliselt (praegune metsa ala) haljasala ja parkmetsa maa-alana (HM).	11.09.2019 vastuskiri. Arvestame Teie ettepanekuga jätta Kasemetsa külas Saunavälja (71801:006:0382) ja Kasevitsa (71801:006:03639) kinnistud tiheasustusalast välja.
6.	Kristi Heilo 24.09.2019	1. Kehtestada Nurga-Aru mü tiheasustusalaks. 2. Lubada mü pooleks jagada ja teine osa määrata perspektiivseks elamumaaks. 3. Algatada mü teise poole detailplaneering ehitusloa andmiseks eramu püstitamiseks koos kahe abihoonega. 4. Soov liituda olemasoleva ja perspektiivse elamuga ÜVK-ga niipea kui võimalik.	11.09.2019 vastuskiri. 1. Ettepanekuga arvestame osaliselt. Määrata Nurga-Aru kinnistust (71801:006:0164) see pool, kus on elamu, tiheasustusalaks. 2. Selgitus: kinnistu pooleks jagamine ja ehitusõiguse määramine on võimalik üldplaneeringu kehtestamise järgselt algatatud detailplaneeringuga. Detailplaneering peab vastama kehtivale üldplaneeringule. 3. Saku Vallavalitsus ei algata detailplaneeringut, sest detailplaneeringu algatamine ei ole üldplaneeringuga seotud. Detailplaneeringut saab algatada pärast üldplaneeringu kehtestamist esitatud avalduse alusel.

			4. Selgitus: Kiipsu tee piirkond jääb Keila jõe reoveekogumisalalt välja, mistõttu puudub selle väljaehitamiseks Euroopa Liidu rahaline toetus. Saku valla ÜVK arengukavas on piirkonna kanaliseerimine perspektiivsena näidatud, kuid väljaehitamise aeg ei ole teada. Piirkonna ÜKV väljaehitamise järgselt on tiheasustusalal liitumine trassidega kohustuslik. Täpsema informatsiooni saamiseks ajakava kohta pöörduge palun Saku valla veetevõtja AS Saku Maja poole.
7.	Renee Puhm 25.09.2019	1. Eraldada tootmisehoonete maa Tänassilmas elamualadest ca 20 meetrise puhvertsooniga, mis peaks hõlmama kõrghaljastust hoonete ees ja taga. 2. Tänassilmas rohealade konflikt Seljaku/Kokasauna piirkonnas, roheline puhvertsoon puudub. Töotsuhoonetel kehv ligipääs. 3. Rohealade mõttekus on kaheldav, kui maad on eraomandis ning elanikkonnal puudub sellele ligipääs ja väärtus ja vaevalt eraomanik seda ka soosib. Ettepanek - rohealas eramu ehitusloa andmiseks oleks 1 ha suurune tükk. See säilitaks roheala toimivuse ning maa omanike õiguslikud ootused oma maad kasutada vastavalt soovile. 4. Kindlasti on hea algatus kergliiklustee suunal Tänassilma - Männiku karjäär. See annaks kindlasti piirkonnale alates Laagri korrusmajadest kuni Tänassilma elanikud kasutada võimalust liikuda turvaliselt ning elimineeriks ca 8 km ringi, mis tuleb	07.11.2019 vastuskiri. 1. Tegemist on sisuliselt olemasoleva ja väljakujunenud olukorraga. Kõrghaljastuse nõude saab esitada detailplaneeringute koostamise staadiumis. 2. Eelpool nimetatud konflikt ei ole tuvastatav. Kokasauna tööstushoonetele on juurdepääs tagatud läbi tehnoargi ja Kokasauna teelt. 3. Tegemist on rohelise võrgustiku osaga ning osaliselt nahkhiirte piiranguvööndiga. Roheline võrgustik on paika pandud juba Harju Maakonnaplaneeringus 2030+. Roheline võrgustik ei ole oma sisult ehituskeeluala. Üldplaneeringu seletuskirjas on sätestatud rohelise võrgustiku toimise ja tagamise maakasutus- ja ehitustingimused punktis 5.3. Eeltoodud põhjusel ei arvesta ka ettepanekuga Linamäe ja Arukivi tee ühendamiseks. 4. Valdeku karjääri parkimisprobleemid ja

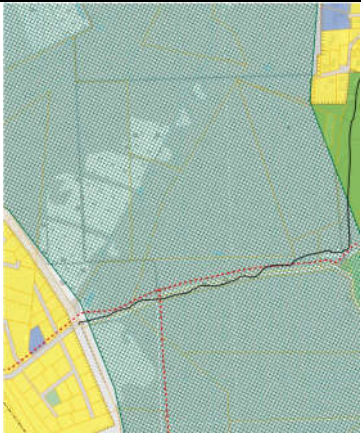
		autoga liikudes. 5. Potentsiaalselt ühendada Linamäe ja Arukivi tee, mis lühendaks teed bussipeatustele ning autoga sõites oleks oluliselt väiksem ring. 6. Valdeku karjääri juures on suvel parkimisprobleemid, millele tuleks lahendus leida. 7. Kergliiklusteede juurde on vajalik inventar ehk pingid ja prügikastid. 8. Algatusena - rohealadele kogukonna aiad (ehk viljapuud ja põõsad). Paljudel puudub võimalus saada oma vilju ja marju, mis ühendaks kogukonda ja annaks võimalust ise kodukoha toitu saada.	kergliiklusteede juurde inventari paigutamine ei ole üldplaneeringuga tasemel lahendatav tegevus. Valdeku karjääri juurde on täiendav parkla detailplaneeringuga kavandatud ja selle ehitamine on planeeritud Saku valla teehoiukava kohaselt 2023 aastal. Väikeinventari paigaldamine on eelarve küsimus. 5. Kogukonnaaedade loomise algatus on tervitatav. Kogukonnaaedu on võimalik kavandada maatulundusmaa juhtotstarbega aladele ja initsiatiiv peaks olema kogukonna poolt. Kuna vallal sellise otstarbega maad selles piirkonnas ei ole, siis valla maale kogukonna aedu planeerida ei ole võimalik.
8.	Kristjan Laugen 26.09.2019	Nihutada planeeritavat ristmikku vastavalt lisatud skeemile, lisatud on põhjendus. 	11.09.2019 vastuskiri. Arvestame Teie ettepanekuga nihutada liiklussõlm lõuna poole. Täpse asukoha kavandame edaspidi.

9.	Eero Kilk 27.09.2019	Muuta Uus-Tooma (71801:003:1077) kinnistust ca 1 ha ala – vastavalt lisatud skeemile -- tiheasustus alaks ja soov oleks sinna teha 3-5 eramu krunti. 	11.09.2019 vastuskiri. Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Me ei soosi uues ülplaneeringus uute pere- ja ridaelamumaade kavandamist lagedatel aladel vahetult maantee äärde, kuna seal tekib uutel elanikel müraprobleem. Uus-Tooma maaüksus asub lagedal alal ja jääb otse maantee äärde ning seega ei ole seal uute eluasemete rajamine edasiste probleemide vältimiseks mõistlik. Terviseamet on juba ülplaneeringu koostamise algusetapis oma kirjas meile öelnud, et elamualad tuleb kavandada maanteedest piisavalt kaugele tagamaks keskkonnaministri määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ toodud normtasemetele vastavus. Lisaks on KSH aruandes analüüsitud uute kavandatud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Seega ei ole võimalik elamumaid enam juurde planeerida.
10.	Triin Sakermäe 27.09.2019	1. Väljavõttes maakasutusplaanist Kiisa aleviku ja Kurtna küla osas Kasemetsa tee Kiisa poolses otsas on märgitud kaardil üldplaneeringuga kavandatav kergliiklustee, kuid selles osas on kergliiklustee juba olemas. 2. Kas roheline võrgustiku tuumala ümbritsevad alad on ka mingil moel ehitustegevuse osas piiratud? Näiteks	11.09.2019 vastuskiri. Kiisa-Kurtna kergtee kohta – täpsustame ja märgime kaardile õiged andmed. Rohevõrgustiku tuumala ja rohevõrgustiku koridor on maakasutuskardile märgitud ja alal kehtivad vastavad tingimused. Väljaspool rohevõrgustikku, kui ala ei ole

		see metsatukk, mis asub Metsanurme ja Kiisa aleviku vahel kuulub ka tegelikkuses sellesse rohevõrgustikku. 3. Samuti märkasin, et suurimetajate läbipääsu piirkonnad asuvad justkui pisut nihkes rohelise võrgustiku koridorist ning ökodukti eeldatav asukoht asub üldse koridorist väljas. Kas sellisel juhul hakkavad metsloomad ökodukti üldse kasutama või oleks mõistlik ökodukt planeerida sinna, kus see (kaardil oleva info kohaselt) tegelikult vajalik on.	tiheasustusala, siis ehitusõigus määratakse hajaasustuse tingimustel, arvestades seejuures kõiki muid alal kehtivaid piiranguid. Suurimetajate läbipääsu piirkondi ja ökoduktide planeeritavaid asukohti ei ole praegu veel võimalik hinnata, sest neid täpsustatakse ehitusprojekti koostamise etapis.
11.	Tarmo Leisalu 30.09.2019	Palun planeerida Silbeki (71801:001:1577) kinnistu sihtotstarve maatulundusmaa asemele (või lisada teine sihtotstarve) pere- ja ridaelamu maa-ala. Palun andke teada, kui on vajalikud täiendavad tegevused sihtotstarbe muutmiseks/lisamiseks.	11.09.2019 vastuskiri. Ettepanekuga arvestame osaliselt – Silbeki maaüksuse põhja-loodeossa kavandame olemasoleva tiheasustusala jätkuna pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) ning tiheasustusala. Üldplaneeringu mõttekoja tulemus oli ka ruumilise arengu põhimõtte, et eelistada tuleb olemasoleva valmis ehitatud keskkonna laiendamist ja tihendamist ning olemasoleva taristu ärakasutamist. Tuleb arvestada, et üldplaneeringu eelnõud muudetakse ja täiendatakse pidevalt, seega lõplik planeeringulahendus võib menetluse käigus muutuda.
12.	Triin Tars Ergo Tars 04.10.2019	1. Kehtivas üldplaneeringus on märgitud Metsanurme külas Keraamika tee (71807:003:0001), Muti tee (71807:002:0023) ja Ilmarise tee 2 (71807:001:0001) kinnistud tähistusega HM HK (haljasala ja parkmetsade maa, kaitsehaljastuse maa) ning kinnistusraamatu andmeil on mõlemad kinnistud osaliselt transpordi- ning osaliselt üldkasutatav maa. Uue üldplaneeringu eelnõu joonisel on vastavad kinnistud markeeritud tähistusega EP (pere- ja ridaelamu maa-ala). Kuna Saku valla rohelise akna deviis on rohealade säilitamine, teeme ettepaneku säilitada ka uues üldplaneeringus antud	13.11.2019 vastuskiri. Saku Vallavalitsuse seisukoht on, et Teie ettepanekutega arvestatakse järgmiselt: 1. Keraamika tee, Muti tee ja Ilmarise tee 2 // Ilmarise tee kinnistutel määratakse suuremate rohealade maakasutuse juhtotstarbeks puhke- ja virgestuse maa-ala (PV). 2. Metsatähe kinnistul määratakse juhtotstarbeks haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM). 3. Annekese tee 2 kinnistu osas määratakse

		kinnistute otstarve haljasala ja parkmetsa maana. Kuigi eelnõu seletuskiri viitab, et analoogsetele kinnistutele ehitamine ei ole lubatud, ei kanna kaart visuaalselt sarnast sõnumit ja pelgalt kaardi infole tuginedes võib jääda planeeringust ekslik mulje. 2. Metsatähe kinnistu (71801:006:0417) on sihtotstarbe järgi üldmaa ning hetkel kehtivas üldplaneeringus märgitud tähistusega HM HK (haljasala ja parkmetsade maa, kaitsehaljastuse maa). Uue üldplaneeringu eelnõus on kinnistu märgitud tähistusega PV (puhke- ja virgestusala). Et lähiümbruses asub Metsanurme külaplats ning mitmed teised puhke- ja virgestusalad, teeme ettepaneku Metsatähe kinnistu otstarvet mitte muuta ning säilitada see vastavalt kehtivale üldplaneeringule haljasala ja parkmetsa maana. 3. Annekese tee 2 (71807:006:0010) kinnistu on Annekese tee elamupiirkonna loogiline jätk ning kehtivas üldplaneeringus tähistusega EV (pere- ja ridaelamu maa), ent pole elamumaana uues üldplaneeringu eelnõus enam markeeritud. Teeme ettepaneku Annekese tee 2 kinnistu säilitada kui EP (pere- ja ridaelamu maa-ala).	juhtotstarbeks pere- ja ridaelamu maa-ala (EP).
13.	Respo Haagised 07.10.2019	Teeme ettepaneku muuta kavandatavas Saku valla üldplaneeringus Vaidla kinnistu (71801:003:0671) rohekoridorist välja jääva ala maakasutuse juhtotstarvet „puhke – ja virgestusmaast“ → „kaubandus – ja teenindusmaaks“. Lisatud on põhjendus. Lisaks on tellitud analüüs; kui analüüsi käigus selgub vajadus täiendavate uuringute läbiviimiseks, et täiendada üldplaneeringut, siis sõnastab uuringu teostaja ka vastavad ettepanekud koos	07.10.2019 ja 23.10.2019 ettepanekutele on koostatud ühine vastuskiri. 1. Esitatud ettepanekuga on võimalik arvestada. Saku valla uues üldplaneeringus määrame Vaidla kinnistu rohelisest võrgustikus välja jääva ala juhtotstarbeks kaubandus-, teenindus ja büroohoonete maa-ala (Ä). 2. Selle ettepanekuga me ei arvesta, sest rohelise koridori vähendamine ei ole põhjendatud. Põhjendate

	23.10.2019	põhjendustega. Teeme ettepaneku rohekoridori, mis ületab Tallinna ringteed 29. kilomeetril ja Tallinn-Pärnu-Ikla maanteed 17. kilomeetril, Saku valla uude üldplaneeringusse mitte üle tuua.	oma ettepanekut eelkõige loomade poolt põhjustatud liiklusõnnetuste ärahoidmisega. Juhime tähelepanu, et roheline võrgustik ei tähenda vaid loomade liikumist soodustavat ala. Loomade liikumiskoridoride tagamine on vaid üks paljudest rohelise võrgustiku ülesannetest. Vastavalt Keskkonnaagentuuri poolt tellitud rohevõrgustiku planeerimisjuhendile hõlmab rohelise võrgustiku mõiste nn rohelist (või ka sinist, et iseloomustada veeökosüsteeme) ruumi e rohetaristut tervikuna – looduslikke ja poollooduslikke alasid, sh kaitsealasid, märgalasid, jõekoridore, metsi, parke jt haljasalasid, aga ka põllumajandusmaid ning merealadega seotud alasid, mis reguleerivad vee, õhu ja ökosüsteemi kvaliteeti ning muid toetavaid tehnilisi rajatisi. Rohelise võrgustiku säilimise ja planeerimise olulisemad eesmärgid on elurikkuse kaitse ja säilitamine, kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine ning rohemajanduse (sh puhkemajanduse) edendamine. Selleks, et roheline võrgustik täidaks oma ülesandeid on vajalik, et selle struktuurid oleksid planeeritud sidusalt. Seetõttu näeb Saku valla uus üldplaneering ette võimalikult palju säilitada olemasolevat rohelist võrgustikku ja selle vähendamine (sh ka antud asukohas) ei ole põhjendatud. Samuti ei too rohelise võrgustiku kaotamine iseenesest kaasa loomade teele sattumise.
14.	Sergei Saveljev 08.10.2019	Siduda Männiku küla Nõlvaku tee koos Tănassilma Pumbajama teega, et tagada autoliiklus külade vahel ja lisada alternatiivne tee Laagrini – lisatud on skeem.	08.10.2019 ja 18.10.2019 ettepanekutele on koostatud ühine vastuskiri. 1. Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Mõlemal külal on otsene juurdepääs avalikule teele tagatud. Ei ole põhjendatud juhtida transiitliiklust läbi mõlema küla elamupiirkondade ja samas ka lõigata läbi rohevõrgustiku koridor. Männiku küla ja Tănassilma

	18.10.2019	 Vastavalt skeemile – peaks olema nagu vanas planeeringus – puhke- ja virgestusmaa ala. 	küla otseühendusena on planeeritud kavandatav kergliiklustee. 2. Ei nõustu esitatud ettepanekuga. Haljasala (sh looduslik) ja parkmetsa maa-ala võimaldab samuti metsas viibimist ja puhkamist. Puhketingimuste parandamiseks võib maa-alale rajada jalgteid ja paigaldada istepinke ning tehnovõrke.
15.	Annes Tori 16.10.2019	Täiendada üldplaneeringut kinnistute 71814:001:0465 ja 1814:001:0099 osas vastavalt lisatud plaanile (Lisa 1) ja selgitusele – vt skeemi.	19.11.2019 vastuskiri. Saku Vallavalitsus seisukoht on, et Teie ettepanekutega

SAKU valla ÜLDPLANEERINGU täiendamise ETTEPANEK Lisa 1

ei arvestata järgmistel põhjustel:

Eelnõus on katastriüksus 71814:001:0465 arvatud suures osas tiheasustusala koosseisu ja määratud osaliselt pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) ja osaliselt kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete ning ühiskondliku hoone maa-ala (Ä/AA) juhtotstarbed, võimaldamaks Teil tegeleda arendustegevusega oma kinnistul.

Teie arendusala (katastriüksusel 71814:001:0465) täpsem krundi- ja maakasutuse jaotus tuleb lahendada detailplaneeringuga.

Ristikheina tee pikendus Teie arendusalale (katastriüksusel 71814:001:0465) tuleb samuti lahendada arendusala detailplaneeringu koostamise käigus.

Uue pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtotstarbe määramine suure liikluskoormusega, Hageri tee vahetusse lähedusse (katastriüksusel 71814:001:0465) ei ole võimalik, arvestades elamute müratundlikkust.

Katastriüksus 71814:001:0099 on välja arvatud tiheasustusala koosseisust ja seal täiendavat elamuarendust kavandada ei saa kuna vastavalt KSH aruandele on eelnõus juba liiga palju uusi elamuarendusalasid ette nähtud ning täiendavate alade määramine ei ole võimalik.

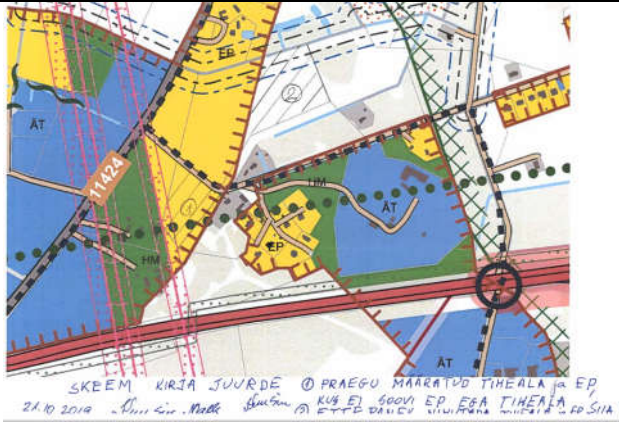
Vallavalitsus ei pea võimalikuks ja proportsionaalseks Teeserva kinnistu osa vahetamist Toomase tee laienduse osa vastu ning Teeserva kinnistule kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa-ala (Ä) juhtotstarbe määramist, arvestades piirkonna elanike avaliku huviga pääsemaks Toomase teelt otse Hageri tee läbi Roobuka kinnistu seni kasutusel olnud tee kaudu, mille suhtes olete seni olnud maaomanikuna läbipääsu vastu.

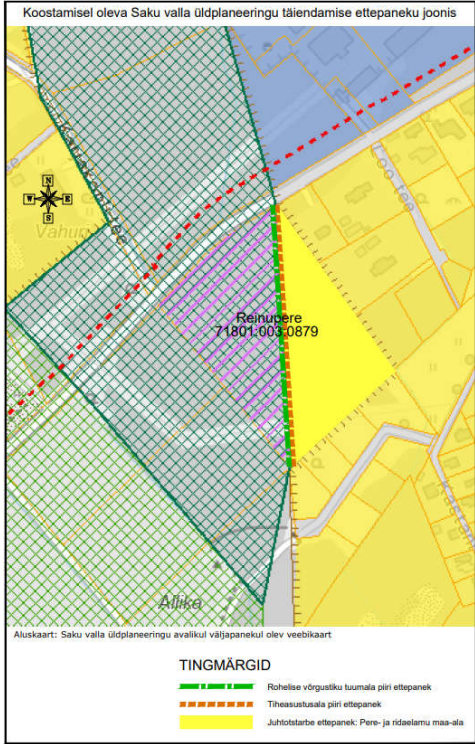
16.	Epp Pohlak 16.10.2019	Leidsin Saku aleviku maakasutusplaanist, et valmiva Saku kiriku ümbrus on planeeritud ühikondlike hoonete maa-alaks (AA). Tundub mõistlik, kui selline ala on vahetult kiriku ümbruses ja võib-olla ka tee/tänaava ääres. Ent mitte kuidagi ei saa olla nõus, et see planeeritav ala ulatub välja eramajadeni. Kirikutagune ala on praegu väga ilus metsaaluste paeastangutega roheala, millest saab kujundada kauni jalgradadega parkmetsa. Kuna ka Saku Valla tunnuslause on "Läbi rohelise akna", siis on väga ebakohane planeerida asula sees olevasse metsatukka ühiskondlikke hooneid. Ka eelnevates planeeringutes on see piirkond olnud sees kui kõrghaljastusega roheala.	15.11.2019 vastuskiri. Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Vallavalitsus ei nõustu otstarbe muutmisega, sest avalikes huvides on vaja säilitada arenguvõimalusi. Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist. Kuna elanike vajadused aja jooksul muutuvad ja elanike arv kasvab, siis on vaja püstitada ka uusi avaliku kasutuse hooneid ja selleks on vaja ühiskondlike hoonete maad. Ühiskondlike hoonete maale saab kavandada ka roheala ja sellest põhimõttest on planeerimisel ka kinni peetud.
17.	Allan Kääramees 17.10.2019	Seoses uue üld planeeringuga on jälle välja jäetud nii nagu vanas üldplaneeringus Kanama tee äärne ala. Ettepanek on täpsustada tiheasustuse piire. Kuna hoonestuse reaalsus on hoopis teine kui plaanitavas üldplaneeringus. Teen ettepaneku korrigeerida tiheasustus ala suunaga itta. Ehk mõõda Kirsimäe kinnistu ida piiri nagu pildil näidatud. Kuna Kanama tee äärde on planeeritav kergliiklus tee ja olemasolevad hooned juba tegelikult moodustavad tiheasustuse. Siis oleks ka loogiline samm tiheasustuse piire korrigeerida üldplaneeringuga. See samm haakuks igati nii KSH aruandega kui ka looduskaitseliste ja muude tingimustega (kaovad eraldi puurkaevud, settekaevud jne).	13.11.2019 koondvastus. Saku Vallavalitsus seisukoht on, et Teie ettepanekutega arvestatakse osaliselt: Tiheasustusala laiendatakse 11425 Kanama tee äärsetel Kirsimäe ja Raua kinnistutel, ida ja põhja suunas kuni külgneva ala tiheasustuspiirini, Tammoja detailplaneeringu ala kinnistutega ühele joonele ning maakasutus juhtotstarbeks määratakse pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). 11425 Kanama teest lõuna poole tiheasustusala ei laiendata, kuna antud alal on juba rajatud asustus elamutega hajaasustuse põhimõtetel ning vajadus täiendava tiheasustusala järele puudub.

		Juuliku küla Tammemäe liiklussõlmega. Mis perioodi see ehitus on planeeritud või kui reaalne plaan see on? Sellega peaks eeldatavasti kaasnema ka nõuetekohase tänava (koos kõnniteega) rajamine silla ja Tammemäe tee teise otsa vahele? Kas on kuskil ka võimalik tutvuda seda projekti puudutava keskkonna mõju analüüsiga juba? Pean silmas autoliikluse hüppelist kasvu ja mürataseme teemat ennekoike. 3. Sõltuvalt eelmise küsimuse vastusest ilmselt, kas on plaanis Tammemäe tee vähemalt majadevaheline osa muuta tolmuwabaks?	nähtud, ei ole lähiaastatel kohe ellu viidavad vaid teostatakse vastavalt võimalustele. Nurme tänava ja Tammemäe tee ühendamine on ette nähtud juba ka praegu kehtivates üldplaneeringutes (Saku valla üldplaneeringus ja Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringus). Nt on Saku aleviku ÜVK väljaehitamisel arvestatud perspektiivse Nurme tn-Kraavi tn-Tammemäe tee väljaehitamise võimalusega, sh sillaga. Täpsemad tee mõõdud, asendiplaaniline paigutus, liikluskorralduslikud ja müra vähendavad meetmed jne selguvad tee projekti koostamisel. Kokkuvõttes: ehitusaega ei oska öelda. Praegu säilitame perspektiivset teekoridori. 3. Tammemäe tee pindamine on ette nähtud valla teehoiukavas 2022. aastal.
19.	Kätlin Leokin 21.10.2019	Minu perele kuulub Metsanurme külas 2 kinnitust (Kasemetsa tee 68 ja Jõeserva roheala 2). Tutvusin kaartidega ja kas ma saan õigesti aru, et Jõeserva roheala 2 muutub senisest üldkasutatavast rohealast elamumaaks? Juhul kui ta muutub elamumaaks, kas ja mida ma pean tegema, et selle senine otstarve ka kõikides ametlikes registrites muutuks? Kas kinnistule tuleb ka uus aadress? Tutvusin valla kodulehel olevate kaartidega ja märkasin, et Jõeserva roheala 2 peale olid märgitud mustad punktiirjooned, mis tähistavad perspektiivset teed. Mida see täpselt konkreetse krundi jaoks tähendab - sissesõiduteed krundile või mingisugust avalikku planeeritavat teed? Juhul kui tegemist on mingisuguse avaliku kasutusega teega, siis ei saa ma sellega nõus olla, sest soovin antud krundile rajada endale kodu. Palun selgitust, mida on vald silmas pidanud, märkides	15.11.2019 vastuskiri. Vastuseks Teie küsimusele selgitame, et Jõeserva roheala 2 maaüksusele on üldplaneeringu eelnõus kavandatud tiheasustusala ning juhtotstarbeks pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). Üldplaneeringuga kavandatud juhtotstarve on üldplaneeringuga määratav maa-ala kasutamise valdav otstarve, mis annab kogu määratud piirkonnale edaspidise maakasutuse põhisuunad. Juhtotstarve ei muuda katastriüksuse sihtotstarvet. Pärast seda, kui uus üldplaneering on kehtestatud ja EP juhtotstarve on määratud, saab taotleda ehitusõigust elamule ning aadressi muutmist teenime järgi (Kasemetsa tee). Tuleb arvestada, et üldplaneeringu eelnõud muudetakse ja täiendatakse pidevalt, seega lõplik planeeringulahendus võib menetluse käigus muutuda.

		Jõeserva roheala 2 krundile perspektiivse tee tähised?	Perspektiivse tee tähistus ei peaks olema Jõeserva roheala 2 alal, see on kaardil pisut nihkes, see tähis peaks olema pisut kirdepool tee peal. Vabandame tekkinud segaduse pärast, selle ebatäpsuse me parandame ära.
20.	Angelika Tauk Saku petangiklubi 21.10.2019	Olles tutvunud valla arengukavaga sooviksime koostöös vallaga rajada uued petangiväljakud. Oleme koostanud võimaliku eskiisi (lisatud fail) millisena ise seda oleme planeerinud. Esimese võimaliku asukohana näeksime seda Saku raudtee ääres, spordikompleksi juures (Jõujaama kõrvale). Senini oleme jaganud Teaduse tn hokiväljakut, mis tulevikus sellekohapealt kaob. Saku petangiklubi plaanid tulevikuks on suuremad ja ambitsioonikamad ning selleks vajaksime uusi platse, et ala arendada . 	18.11.2019 vastuskiri. Praegu kehtivas üldplaneeringus on Saku Staadioni maaüksusele määratud juhtotstarbena puhke- ja virgestusmaa. See juhtotstarve võimaldab spordiväljakute ehitamist, seega uude üldplaneeringusse midagi täiendavalt kavandada ei ole vaja. Koostöö tegemine ei ole üldplaneeringuga lahendatav ülesanne. Vallavalitsuses tegeleb spordiväljakutega majandusteenistus ja koostöö tegemiseks saab selle teenistuse poole alati pöörduda.
21.	Jüri Sorokin 21.10.2019	Esitatud on väljavõtteid üp eelnõust, kehtivast üp-st ja miljööalade uuringust (Leele Välja 2007). Lähtuvalt eelnevast palun täiendada ja viia üldplaneeringusse sisse punktid, mis puudutavad Saue küla: 1. Säilitada külatee oma praeguses asukohas ja laiuses. 2. Säilitada tee tupikteena, et vältida tee kujunemist	12.11.2019 vastuskiri. Saue küla tee säilib oma praeguses asukohas ja laiuses. Saue küla tee on oma sisult avalikult kasutatav tee. Külatee jätmine tupikteeks ei ole kasutajasõbraliku ruumi kujundamise mõttes mõistlik.

		läbisõiduteeks. 3. Tiheasustusalal mitte moodustada väiksemaid kinnistuid kui 4000m². 4. Kahe naaberlamu omavaheline kaugus peab olema min.50m. 5. Esmajärjekorras kasutada uuselamute puhul ära varasema hoonestuse asukohad. 6. Et vältida tee kujunemist läbisõiduteeks, jäävad Saue küla teed erateeks (mitte avalikult kasutatavaks).	Arvestame ettepanekuga, et Saue küla tiheasustusega miljööalal alal ei moodustataks väiksemaid krunte kui 4000 m². Arvestame ettepanekuga, et Saue küla miljööala peab kahe naaberlamu omavaheline kaugus olema minimaalselt 50 m.
22.	Evelin Ruus Argo Maripuu 21.10.2019	Palume tühistada avaldus, mille esitasid Evelin Ruus ja Vladimir Ivanov 14.08.2018 sooviga muuta Männiku küla Tooma tee 35A, katastritunnus 71801:001:0986, hajaasustusega alast tiheasustusega alaks. Käesoleva avaldusega esitame soovi jääda hajaasustusega piirkonda.	13.11.2019 vastuskiri. Saku Vallavalitsuse seisukoht on, et Teie ettepanekuga ei arvestata järgmisel põhjusel: Männiku küla Tooma tee 35a (katastritunnus 71801:001:0986) olemasolev maakasutus (elamumaa 100%) ja senine ehitustegevus ei vasta hajaasustuse põhimõtetele.
23.	Helve Kuusik 21.10.2019	Minule kuuluv kinnistu katastritunnusega 71801:003:0012, suurusega 9,71 ha on vastavalt üldplaneeringu lahendusele määratud osaliselt tiheasustusalale (sihtotstarve pereelamumaa), suurem osa kinnistust jääb hajaasustusalale. Kinnistu kõrval Jälgimäe teega piirneb tiheasustusalala. Minu ettepanek oleks võimalusel kaaluda kogu kinnistu määramist tiheasustusalaks.	19.11.2019 vastuskiri. Arvestame ettepanekut – nihutame tiheasustusalala ning pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) vastavalt ettepaneku skeemile, ligikaudu sama pindala võrra. Üldplaneeringu mõttekoja tulemus oli ka ruumilise arengu põhimõte, et eelistada tuleb olemasoleva valmis ehitatud keskkonna laiendamist ja tihendamist ning olemasoleva taristu ärakasutamist. Tuleb arvestada, et üldplaneeringu eelnõud muudetakse ja täiendatakse pidevalt, seega lõplik planeeringulahendus võib

			menetluse käigus muutuda.
24.	Ruth Merila STRON OÜ 21.10.2019	Reinupere maaüksus jääb poolles ulatuses tiheasustusala ning pere- ja ridaelamumaa vahele, kuna külgneb sellega kahest küljest. Seetõttu peame loogiliseks ja otstarbekaks märkida see osa Reinupere kinnistust pere- ja ridaelamu maa-alaks ja lisada tiheasustusala koosseisu (vt Lisa 1). Teeme ettepaneku täpsustada rohelise võrgustiku tuumala piiri selliselt, et see läheb sirgelt läbi Reinupere kinnistu (vt Lisa 1) ning samuti teeme ettepaneku laiendada üldplaneeringus kavandatavat pere- ja ridaelamu maa-ala ning tiheasustusala kuni nihutatud rohelise võrgustiku tuumala piirini. Vt täpsemalt Lisa 1 „Koostamisel oleva Saku valla üldplaneeringu täiendamise ettepaneku joonis“.	14.11.2019 vastuskiri. Arvestame Teie ettepanekuga. Täpsustame rohelise võrgustiku piiri selliselt, et see läheb sirgelt läbi Reinupere kinnistu (katastritunnus 71801:003:0879) ning laiendame pere- ja ridaelamu maa-ala juhtotstarvet ning tiheasustusala piiri rohelise võrgustiku täpsustatud piirini.

		 Koostamisel oleva Saku valla üldplaneeringu täiendamise ettepaneku joonis Aluskaart: Saku valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul olev veebikaart TINGMÄRGID - Rohelise võrgustiku tuumala piiri ettepanek - Tihesustusalala piiri ettepanek - Juhitotstarbe ettepanek: Pere- ja ridaelamu maa-ala	
25.	Taivo Pivnik 22.10.2019	Palun viia võimalusel Saku valla üldplaneeringusse sisse Vahtramäe tee'ga külgneva kergliiklustee (kõnnitee) planeeritav ehitus.	20.11.2019 vastuskiri. Arvestame Teie ettepanekuga lisada Vahtramäe teele kavandatav kergliiklustee.
26.	Ailar Arna 22.10.2019	Kokkuvõtvalt: plaan ei ole põhjalikult läbi mõeldud, elanikega ei ole suuri muudatusi puudutavaid plaane arutatud, plaanitavad elamualad on ebaproportsionaalselt suured, plaanitav ärimaa ei tundu	22.11.2019 sama vastuskiri. Korterelamute rajamise võimalused Kiisa alevikku on ette nähtud sisemise ümberasumise eesmärgil,

			tagatakse konkreetse ehitusprojekti koostamisel, ehitustöö jne teostamisel vastavalt seadusandlusele. Turuplatsi kui konkreetse projekti liikluskorraldus koos parkimisega ei kuulu üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete hulka, vaid see tuleb lahendada konkreetse ehitusprojektiga. Antud küsimusega on vallavalitsus eraldi tegelenud. Lähtuvalt paljudest ettepanekutest ja KSH aruandest vähendatakse üldplaneeringu edasisel menetlemisel tunduvalt uusi elamuarendusalasid ehk pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtotstarbega alasid Kiisa-Roobuka piirkonnas ja vallas tervikuna. Üldplaneeringu edasises menetluses kaalutakse, kas käsitleda Kiisa aleviku keskosas seni erinevate maakasutuse juhtotstarvetega määratletud ala – Viljandi mnt ja Laulu tn piirkonnas ning Kurtina tee ümbruses – ühtse keskusalana, kus maakasutuseks määratletakse uus keskusala segafunktsiooniga juhtotstarve. See otstarve võimaldab üldjoontes kavandada keskusalale omaseid ühiskondlikke hooneid, kaubandus-, teenindus- ja büroohooneid, korterelamuid, liiklust korraldavaid rajatisi, samuti pargi ja vaba aja veetmise võimalusi, mida saab liigendada ning üksteisest eraldada haljasalade ja kõrghaljastusega. Saku vald on ja jääb valdavalt roheline mõttelaadiga asustusüksuseks.
27.	Marje Pihlak 22.10.2019	1.Vastavalt Saku valla ruumilise arengu põhimõtetele arvan, et tiheasustust võiks laiendada ka Rahula külas Pihlaka tee ääres. Antud piirkonnas on juba tiheasustus ja olemasolev taristu (veetrass, elektriliin, tee) saaks efektiivsemalt kasutatud. 2.Pihlaka tee piirkond kui Rahula küla tihedaima	15.11.2019 vastuskiri. Saku Vallavalitsuse seisukoht on, et Teie ettepanekutega arvestatakse järgmiselt: 1. Tiheasustusala koosseisu arvatakse kogu Rahula küla seni hoonestuse- ja arendustegevusega hõlmatud ala,

		asustusega ala ühendada kergliiklusteede võrguga. Lisan manuses plaani oma arvamuse kohta. 	kus täpsustatakse maakasutuse juhtotstarbeid vastavalt olemasolevatele ning laiendatakse Pihlaka teest edela suunas, kus teeäärsele osale määratakse maakasutuse juhtotstarbeks pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). 2. Perspektiivne kergliiklustee nähakse ette loode suunaliselt piki 11345 Rahula-Saku teed kuni 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee kergliiklusteeni, mille kaudu ühendatakse käesolev Saue küla kergliiklusteede võrguga.
28.	Janar Leeduks 22.10.2019	1. Kergliiklustee on planeeritud mööda Pärnu mnt Pärnu suunas. Ühendage Rahula küla Pärnu mnt planeeritud kergliiklusteedega. See oleks kõigest mõni km, et ühendada küla inimesed sellesse kergliiklusteevõrku (11345 oleks see tee ja selle mõne km-ga oleks vähemalt küla keskuski võrgus olemas). 2. Ehk on selle kergliiklustee ühendusega võimalik küla ühendada ka kanalisatsiooni võrku, mis läheb jalakäijate tunneli juurest. 3. Samuti läheb lairiba võrk selle sama Pärnu mnt pidi Pärnu suunas, aga ei ole planeeritud Rahula keskuseni. Ehk on võimalik ka see sama töökaiguga ära organiseerida. Selle lühikese lõiguga oleks võimalik vähemalt Rahula küla keskus ühendada erinevate kommunikatsioonidega ja kuna Saue külast läheb kergliiklustee läbi, mis on rahvaarvult võrdne Rahula külaga, siis oleks ju igati mõistlik ka Rahula küla ühendamine, isegi kui see ei	20.11.2019 vastuskiri. 1. Arvestame Teie ettepanekuga näha ette kavandatav kergliiklustee Rahu küla keskusest kuni Pärnu mnt äärde planeeritud kergliiklusteeni. 2. Ei ole võimalik arvestada, kuna Rahula külla ei ole Saku valla ÜVK arengukavaga kanalisatsiooni ette nähtud. Samuti ei ole Saue külas jalakäijate tunneli juures lähiajal ÜVK arengukavas kanalisatsiooni väljaehitamist ette näha. Saue küla kanaliseerimine on Saku valla ÜVK arengukava kohaselt pikaajalises programmis, mille kohta ajakava puudub. 3. Ei arvesta, kuna kiire interneti väljaehitamine ei ole üldplaneeringuga seotud. Sellega tegeletakse riiklikul tasandil.

		oleks esialgu külat läbiva kergliiklusteena. 	
29.	Robert Raag 22.10.2019	Leian, et on ebamõistlik laiendada pere- ja ridaelamu maa-ala Metsanurme külas Annekese ning Nurga tee vahelises piirkonnas. Lisatud on põhjendused. Teen ettepaneku jätta antud ala muutmata pere ja ridaelamu maaks.	14.11.2019 vastuskiri. Arvestame Teie ettepanekuga osaliselt. Nõustume, et Saku valla üldplaneeringu eelnõus ette nähtud kõnealuse pere- ja ridaelamumaa nii suur laiendus ei ole vajalik. Osalise laienduse määramisel arvestame Liivaku kinnistu I detailplaneeringu järgse piiriga kuna tegemist on kehtestatud detailplaneeringuga (kehtestatud Saku Vallavolikogu 15.09.2005. a otsusega nr 106). Kõnealust detailplaneeringut ja planeeringuala piiri näeb aadressil https://service.eomap.ee/sakuvald/#/planeeringud/id/232.
30.	Kalle Jõelet Kristi Jõelet 22.10.2019	1. Nihutada Viljandi mnt perspektiivne maanteekoridor Kirdalu külas Päikesetõusu kinnistu osas Järve oja ääres olevatest majadest kaugemale metsa poole Päikesetõusu kinnistu piirile. Lisatud on põhjendus. 2. Määrata Kirdalu külas Viljandi maanteelt Suurekärdi	19.11.2019 vastuskiri 1. Ettepanekut nihutada Viljandi mnt perspektiivset maanteekoridori ei ole võimalik arvestada. Maanteekoridori asukoht on määratud Harju

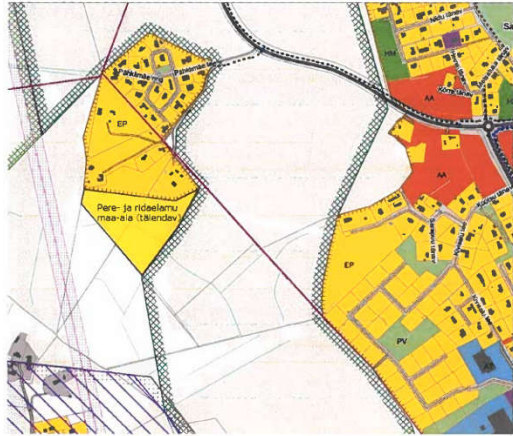
		kinnistule viiv tee avaliku kasutusega teeks. Lisatud on põhjendus.	Maakonnaplaneeringus 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1–4/78). Kehtestatud maakonnaplaneering on üldplaneeringu koostamise alus (planeerimisseaduse § 55 lg 2). 2. Üldplaneeringu eelnõu seletuskirjas on sätestatud liikluskorralduse üldine põhimõte, et enam kui 5 kinnistut teenindavad erateed määrata avalikult kasutatavaks ning vajadusel transpordimaaks. Suurekärdi kinnistule viiva tee puhul on 5 kinnistu tingimus täitmata ja lähtuvalt ei ole võimalik ettepanekut arvestada.
31.	Arvo Laud 22.10.2019	Läbi Soobergi kinnistu on planeeritav raudtee. Pärast raudtee ehitamist ei jää enam kinnistule juurdepääsu. Soovin vastust.	19.11.2019 vastuskiri. Vastuseks Teie küsimusele selgitame, et juurdepääs kinnistule lahendatakse raudtee ehitusprojekti koostamise etapis. Üldplaneeringuga ei saa praegust lahendust muuta, sest raudtee õgvendamine on ette nähtud Harju Maakonnaplaneeringus 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1–4/78). Kehtestatud maakonnaplaneering on üldplaneeringu koostamise alus (planeerimisseaduse § 55 lg 2).
32.	Andres Tamm 22.10.2019	Palun täpsustada planeeringu Kiisa/Kurtna joonist 3 kinnistu Jõela 71814:001:0272 osas. Saku valla üldplaneeringu joonisel 3 "Väljavõte maakasutusplaanist Kiisa aleviku ja Kurtna küla osas" on kinnistule 71814:001:0272 märgitud pere- ja ridaelamute maa-ala (EP) osa. Teen ettepaneku ühitada nimetatud EP-osa piir kinnistu ametliku piiriga, kokkupuuteni naaberkinnistu 71801:001:1383 piiriga.	18.11.2019 vastuskiri. Arvestame ettepanekut – laiendame pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). Üldplaneeringu mõttekoja tulemus oli ka ruumilise arengu põhimõte, et eelistada tuleb olemasoleva valmis ehitatud keskkonna laiendamist ja tihendamist ning olemasoleva taristu ärakasutamist. Tuleb arvestada, et üldplaneeringu eelnõud muudetakse ja täiendatakse pidevalt, seega lõplik planeeringulahendus võib menetluse käigus muutuda.
33.	Henri Eessalu	1.Määrata Maali (katastritunnus 71801:006:1003) ja	18.11.2019 vastuskiri.

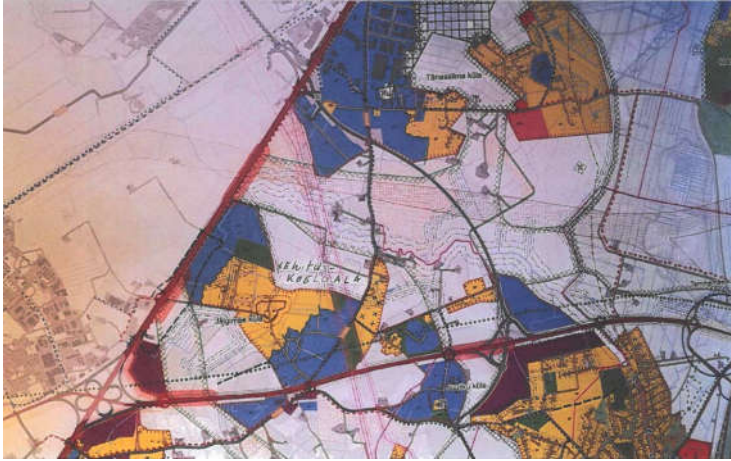
	(volitus Sirje Eessalult) 23.10.2019	Jussi (katastritunnus 71801:006:0249) kinnistutele tiheasustusala ja planeerida antud kinnistute maakasutuse juhtotstarbeks pere- ja ridaelamu maa-ala (vt skeem 1). 2. Kanda maakasutuse, teede ja tehnovõrkude joonistele olemasolev mahasõit/juurdepääsutee Maali kinnistule (vt skeem 2). 3. Lisada üldplaneeringusse rakendussäte, et olemasolevatele alla 2ha suurustele kinnistutele on lubatud ühepereelamu ja seda teenindavate abihoonete ehitamine.	1. Maali ja Jussi maaüksustele elamumaa (EP) juhtotstarbe määramise ettepanekut ei ole võimalik arvestada. Koostatava üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Seega ei ole võimalik elamumaid enam juurde planeerida. 2. Juurdepääsutee määramise ettepanekut ei ole võimalik arvestada, sest erakinnistule juurdepääsu määramine ei ole üldplaneeringu ülesanne. 3. Arvestame ettepanekut, põhimõtte on see, et enne praeguse üldplaneeringu kehtestamist (enne 09.04.2009) moodustatud maaüksuste kohta 2 ha nõue ei kehti.
34.	Eero Alamaa	1. Kajamaa ja Kasemetsa vahel lõikab Rail Baltic läbi	15.11.2019 vastuskiri.

	Männiku külaelanike nimel 23.10.2019	rohekoridori ning pole näha ühtegi leevendavad meetmed nt ökodukti näol. Kas koostöös RB projekteerijatega on võimalik rohekoridor tervikuna või vähemalt laiemana säilitada? 2. Sama küsimus tekib Tagadi tee ja RB ristumisel ning Kiisast idas (kus on küll suurimetajate läbipääsuala, kuid see hõlmab rohekordiori vaid osaliselt ning markeeritud ökodukt on rohekoridorist väljaspool) - kas need küsimused lahendatakse mingi muu planeeringu või RB projekteerimise käigus? 3. Rail Baltic trassi Saku valda läbivale lõigule on perspektiivsetena märgitud kaks kohalikku peatust, kuid pole kavandatud nendeni viivaid sõidu ega kergliiklusteid. Kuidas lahendatakse ligipääs perspektiivsetele RB kohalikele peatustele? 4. Tallinn-Rapla raudtee õgvendamise trassil pole ette nähtud ühtegi perspektiivset raudteepeatust - kas seda äkki ikkagi peaks tegema? (üks Saku alevikku ja teine Lille tee ja raudtee ristmikule?) 5. Roheline koridor Juuliku viadukti ja Karjavärava vahel on läbi lõigatud Tallinna ringtee poolt, üldplaneering märgib selle konfliktalana. Kas valla üldplaneering saab sellesse piirkonda ette näha konflikti leevenduse ja kuidas seda realiseerida? 6. Määretleda müra leevendusvajadusega aladena: Juuliku küla Tallinna ringteest lõunas; Saku alevik Männi tee, Mõtuse tn piirkond Tallinna ringteest lõunas. Põhjendus: maantee põhjusatud müra on lähimate majade elanikele häiriv. 7. Männiku külas on jäetud perspektiivne ala kalmistu jaoks: kas kalmistu rajamise kohta mõni osapool üles näidanud huvi? Kas on kaalutud ala muud kasutusotstarvet näiteks elamumaa või jätta maa tulevase maardla perspektiivalaks (viide uuring	Rail Baltic trassikoridor planeeriti maakonnaplaneeringuga, mille raames koostati ka keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH). Maakonnaplaneeringus lähtuti ökoduktide kavandamisel eelkõige KSH soovitustest. Hetkel koostatakse RB põhiprojekti. Põhiprojekti koostatakse lõikude kaupa ja iga lõigu kohta koostatakse ka keskkonnamõjude hindamine. Saku Vallavalitsus on kaasatud RB projekteerimismenetlusse. Arvestame ettepaneku Tallinn-Rapla õgvendamise trassil raudteepeatuste vajadusega. Konfliktala (Juuliku viadukti ja Karjavärava vahel) leevendusmeetmed on käsitletud KSH-s p 4.1.1.3, samuti üldplaneeringu seletuskirja p. 5.3 Saku valla mürauuringu tulemused ei näidanud liikluse müra piirväärtuse ületamist Saku alevikus Juuliku külas, samuti Männi ning Mõttuse tee piirkonnas. Samas on liikluse müra tase teele lähimate eluhoonete juures juba piirväärtuse lähedal (mis tähendab, et häiringud ei ole välistatud) ning arvestades tee suurt liikluskootumust võib tulevikus tekkida vajadus müra vähendamise meetmete rakendamiseks. Suure liikluskootumusega (rohkem kui 3 miljonit sõidukit aastas ehk ca 8220 sõidukit ööpäevas) teelõigud kuuluvad iga 5 a tagant Maanteeameti poolt koostatava strateegilise mürakaardi ning müra vähendamise tegevuskava uuringuobjektide hulka. Seega on huvipakkuv Tallinna ringtee teelõik kindlasti kaasatud järgmise (tähtajaga aastal 2022) strateegilise mürakaardi uuringusse, mille raames hinnatakse
--	---	---	--

	Ehitusmaavarad Harju maakonnas (2018)). 8. Üldplaneeringus on ette nähtud kaks põhimõttelist raudteekoridori Tallinna ringraudtee jaoks. Mõlemad variandid paiknevad Tammemäe viadukti piirkonnas, alal, kuhu on juba väljastatud või väljastamisel kaevandamise uuringuluba. Kas vallavalitsus ei näe selles konflikti erinevate huvide vahel (Maapõueseadus § 14. lg 1) ja kuidas on kavas seda maandada? 9. Männiku külas Nõmmiku tee 8 ja 12 on määratletud kui haljasala või parkmetsa ala. Reaalsuses on ühel aadressil ridaelamu ja teisel üksikelamu. Ilmselt tuleks planeeringus ära parandada. 10. Ettepanek: Jätta/muuta 71801:001:2183 sihtotstarbe "Puhke- ja virgestuse maa-alaks" sest antud ala on matka ja jagrattaradu täis, kus saavad nii küla elanikud kui ka Valdeku järve külalised jalutada kas lastega või lemmikloomadega. 11. Saku vallas leidub piirkondi, kus toimub intensiivne kaevandustegevus (nt Männiku ja Tammemäe), kuid üldplaneeringu seletuskiri käsitleb kaevandamist peamiselt üldsõnaliselt, kaardiosa markeerib maardlad raskesti eristatava halli joonega, kaardi veebirakenduses puudub maardlakiht sootuks. Arvestades eeldatavat suur avalikku huvi ja kaevandamise olulist mõju keskkonnale ning üldplaneeringu eesmärgi (anda teavet) ettepanek: lisada üldplaneeringu kaartidele kiht, mis kirjeldaks selgetl vähemalt keskkonnaregistrisse kantud maardlaid; kaaluda tuleks, kas tuua lisaks välja eraldi välja mäeeraldised, uuringualad (nagu neid kirjeldatakse KSHs) ja leiduv maavara ning lisaks perspektiivalad. Lisaks palume kaaluda üldplaneeringusse lisada KSH soovitus viia läbi uuring ning luua komisjon (Kaitseministeerium, Tallinna linn, Saku vald, Keskkonnaamet) Männiku järvistu kasutamise ja	täiendavalt müra vähendamise meetmete rakendamise vajadust. Informatiivselt võib välja tuua, et müratõkked aitavad kõige efektiivsemalt vähendada mürataset just tee (ning tõkkele) lähimate eluhoonete juures ning kaugemates punktides (nt 200-300 m teest) jääb efektiivsus väiksemaks, kuna müra kandub teatud määral ka üle tõkke, samuti vajaksid kaugemal asuvad hooned oluliselt pikemaid tõkkeid. Männiku külas on jäetud perspektiivne ala kalmistu jaoks. Saku valla ja Tallinna linna vahel on sõlmitud heade kavatsuste kokkulepe, mille kohaselt Tallinna linn panustas Männiku kergliiklustee rajamisse ja Saku vald reserveeris oma territooriumil maa-ala kalmistu jaoks. Vallavalitsus ei pea mõistlikuks alale elamumaade või maardla kavandamist. Üldplaneeringus kavandatud Tallinna ringraudtee koridori ja kaevandamise uuringulubade osas vallavalitsus konflikti ei näe. Sisuliselt on tegemist mõlemal juhul riigi huviga ning huvide realiseerimise ulatus määratakse projekteerimise ja kaavelubade menetluse käigus. Vallavalitsus ei arvesta ettepanekuga muuta katastriüksuse 71801:001:2183 juhtotstarvet puhke- ja virgestusmaaks. Haljasala ja parkmetsa maa-ala juhtotstarvet võimaldab puhketingimuste parandamiseks maa-alale rajada jalgteid ja paigaldada istepinke ning tehnovõrke. Nõustume, et olemasolevad maardlad tuleb üldplaneeringu kaardile kanda. KSH soovitus
--	---	--

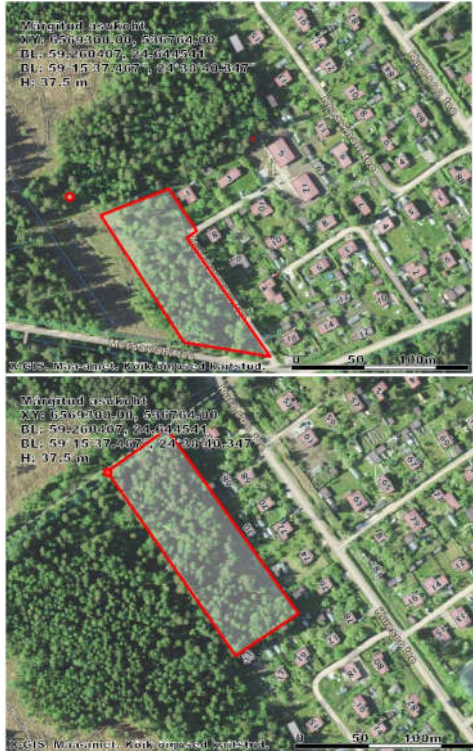
		tulevikunägemuse kohta.	komisjoni moodustamiseks üldplaneeringu seletuskirjas ei kajastata, sest komisjonide moodustamise ei ole üldplaneeringu ülesanne. Vallavalitsus ja volikogu saavad ja võivad vajadusel komisjone moodustada vastavalt vajadusele. Samuti võib vallavalitsus tellida uuringuid ka KSH soovitusel põhjal. Parandame ebatäpsused Nõmmiku tee 8 ja 12 osas.
35.	Jevgenia Pahhutši 23.10.2019	Teen ettepaneku muuta Loojangu tee, mis asub Kirdalu külas, Saku vald avalikult kasutatavaks teeks, kuna viidatud tee on kasutatav nii juriidiliselt, kui füüsiliselt eraldiseisvate majapidamiste poolt. Samuti teenindab Loojangu tee enam kui 5 kinnistut. Lisaks teen ettepaneku ühendada Kirdalu küla läbimiseks planeeritav kergliiklustee Kurtna olemasoleva kergliiklusteega. See võimaldab paremini pääseda ligi Kirdalu lähimale tõmbekeskusele, Kiisale. Samuti tekib ühendus Loojangu teed teenindava ühistranspordi peatusega, mis asub Viljandi mnt teisel poolel nn Kurtna teel.	18.11.2019 vastuskiri. Arvestame Teie ettepanekut määrata Kirdalu külas Loojangu tee avalikult kasutatavaks teeks. Üldplaneeringu eelnõu seletuskirjas on sätestatud liikluskorralduse üldine põhimõte, et enam kui 5 kinnistut teenindavad erateed määrata avalikult kasutatavaks ning vajadusel transpordimaaks. Arvestame ka ettepanekut ühendada Kirdalu küla planeeritav kergliiklustee olemasoleva Kurtna kergliiklusteega.
36.	Toivo Randna 23.10.2019	Olen Kajamaa küla Pilli maaüksuse, kat. tunnus 71801:001:2061 omanik. Seoses Saku valla uue üldplaneeringu koostamisega ei saa mina aru, miks ma ei või oma maatulundusmaale ehitada majapidamise hooneid. Ilma nendeta on võimatu maatulundusmaal maad sihtotstarbekalt kasutada. Ma ei taotle detailplaneeringut ega elamuehituse luba, aga majapidamis hooned ja teed on hädavajalikud.	15.11.2019 vastuskiri. Teie arvamusega arvestatakse järgmiselt: Uues üldplaneeringus nimetatakse seletuskirja punkti 3.3. Ehituskeelualad ümber Hoonestamiseks sobimatuks alaks ning kirjeldatakse täpsemalt millistel tingimustel ja kellega kooskõlastatult on võimalik ehitustegevus (sealhulgas hoonete püstitamine) sellel

		Palun vastata minu avalduse ehituslikule küsimusele (majapidamis hooned ja tee)	alal.
37.	Saku Õlletehase AS 23.10.2019	Saku Õlletehase AS palub kaaluda võimalust rajada promenaad Vääna jõe teisele kaldale (läänepoolsele kaldale) vähemalt joonisel 1 musta raamiga ristikülilikuga märgitud piirkonnas. Joonis 1.	15.11.2019 vastus kiri. Arvestame Teie kirjas tooduga ja ei kavanda Saku Õlletehase AS territooriumile promenaadi.
38.	Hanna Havam Heidi Havam Anu Havam Arne Kuusk Anne Kuusk Leo Meister Virve Mikkelsen Sirje Siim Riina Makstin Lembit Makstin 23.10.2019	Esitame ettepaneku laiendada Kaasiku maaüksuse ja Parma maaüksuse aladel pere- ja ridaelamu maa-alana määratletavat territooriumit vastavalt käesolevale ettepanekule lisatud eskiisjoonisele (Lisa 1). 	18.11.2019 vastus kiri. Teie ettepanekut ei ole võimalik arvestada. Seni on skeemil märgitud piirkonnas pere-ja ridaelamu maa-ala laiendatud. Koostatava üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Seega ei ole võimalik elamumaid enam juurde planeerida.

39.	Lembit Teinbas 23.10.2019	Nii kehtivates seadustes kui ka eelmises valla ÜP-s on kirjas, et maardlate alad on ehituskeelualad, kus uute ehitiste rajamine on keelatud. Palun korrigeerida ÜP põhijoonist. Palun mitte kavandada Jälgimäe küla Topi peakraavi, Tallinn-Saku-Laagri maantee ja Jälgimäe 51 kortermaja juurde suunduva tee vahele jäävale ligi 300m pikkusele lõigule uute ehitiste rajamist. Lisatud plaani väljavõttel tähistab erkkollane tingmärk pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). Nimetatud alal asub savimaardla, mis on ehituskeeluala. Piiranguala on tähistatud väikeste ristikestega. Väärtuslike põllumajandusmaade säilitamiseks palun maad, mille keskmine boniteet on 39 hindepunkti või enam, jätta planeeringu- ja ehitusaladest välja. Loobuda maakohhta sobimatute, kuni 10 korruseliste kõrghoonete kavandamisest. 	15.11.2019 vastuskiri. -Vallavalitsus ei arvesta ettepanekuga üldplaneeringu joonise korrigeerimiseks ning pere- ja ridaelamumaa vähendamisega põhjusel, et tegemist on maardla alaga. Vastavalt Maa-ameti geoinfosüsteemi maardlate rakenduse kaardile ei asu Jälgimäe külas ühtegi maardlat. Savimaardla sellel alal ei ole leitav ka Keskkonnaregistris. Üldplaneeringu ülesanne on maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine (PlanS § 75 lg1 p 15), mitte uute maardlate arvele võtmine. Märgime, et maavara arvele võtmise nõuded on sätestatud maapõueseaduse §-is 22. -Väärtuslike põllumajandusmaadele planeeringu- ja ehitamisvõimaluste osas tehakse koostööd Maaeluministeeriumiga. Asustuse suunamisel on järgitud mitmeid erinevaid kriteeriume, mitte üksnes väärtusliku põllumajandusmaa paiknemist. Üldplaneeringuga laiendatakse olemasolevaid tiheasustusega alasid, et vältida uute põllukülade edaspidist teket. Saku vald on kasvav ja arenev vald, mitmekesiste elukohavõimaluste tagamine on üks ÜP ülesanne. Tiheasustusega alasid tihendades ja laiendades on perspektiivis määratud arendusaladega paratamatult hõlmatud ka väärtuslikud põllumajandusmaad. Valla ruumilise arengu põhimõtetest ja vajadustest lähtuvalt ei ole võimalik 100%-lt arendusalade määramist väärtuslikule põllumajandusmaale vältida. Tiheasustusalade määramine, sh kattuvus väärtusliku põllumajandusmaaga analüüsitakse veelkord läbi pärast planeeringu ja KSH aruande eelnõu avalike arutelude toimumist.
-----	--	--	--

			- Üldplaneeringuga ei ole maakohta kavandatud kuni 10 korruselisi kõrghooneid. Üldplaneeringus on kaalutud võimalust Saku alevikku kõrgema hoonestuse (kuni 10 korrust) rajamist Saku õlletehase vahetusse naabrusesse ning Tiigi tn ja Saku-Tõdva tee ringtee äärde (nt Tiigi tn 2 ja Tiigi tn 2a).
40.	Epp Haabsaar 23.10.2019	Teen ettepaneku arvata Kiisa vana rahvamaja (end Jaagu talu) miljööväärtuslike majade hulka. Nimetatud hoone on Kiisa koduloo sümbolehitis; see ehitati rahvamajaks kohalike elanike vabatahtliku tööga ning sellega on seotud Kiisa jaoks olulised pärandlood. Vana rahvamaja on vanim säilinud hoone, mis käesoleva ajani on avalikus kasutuses. Olen järgmistel kaalutustel vastu Kiisa Viljandi mnt parkmetsa vähendamisele, et sinna kortermaja planeerida: 1. Saku Vallavolikogu 21.09.2017.a otsuse nr 5 kohaselt on planeeringus püstitatud eesmärkide eelduseks säilitada olemasolevaid väärtusi. Vaieldamatult on parkmets väärtus, mistõttu parkmetsa vähendamine on vastuolus juba viidatud Saku Vallavolikogu otsusega. 2. Parkmetsa pindala vähendamine on ulatuslik ning ohustab senist liigirikkust ning tervikkoosluse säilimist. Parkmetsa linnustik on liigirikas ning kannukatiku kasvuala viitab pärandelupaigale. On eeldatav, et parkmetsa vähendamine võib tekitada tuulekoridore, põhjustates tormikahjustisi nii metsas kui ka Viljandi mnt äärsetel kinnistutel. 3. MTÜ Kodukoht Kiisa juhatuse ettepanekut Kiisale kortermaja ehitada on mittetulundusühingu liikmetega läbi arutamata ning läbi mõtlemata.	22.11.2019 vastuskiri. Kehtiva üldplaneeringu koostamisel tehtud uuringus „Saku valla miljöökaitsealade piiritlemine ja kasutustingimuste seadmine“ (koostaja: Leele Välja, 2007) ei ole Kiisa vana rahvamaja käsitletud ning üldplaneeringu töögrupil puuduvad andmed selle hoone pärandloolise väärtuse kohta. Hoone on eri aegadel ümber ehitatud ning tänase seisuga üsna halvas seisukorras. Kiisa aleviku suurust arvestades ei saa ligikaudu 1,5 ha suurust ala korterelamutele pidada väga ulatuslikuks võrreldes parkmetsa ligikaudu 3,3 ha kogupindalaga. Juhtfunktsiooni määratlemine ei tähenda otseselt ala lageraiet. Kortere lamute kavandamisel on võimalik reguleerida tihedust (korterite arvu) etteantava koormusindeksiga, mis antud piirkonda arvestades võiks olla 400, mille järgi saaks sellise suurusega alale rajada ligikaudu 37 korterit (1,5 ha ehk 15000m²/400=37,5). Uued korterelamud on võimalik paigutada alale hajutatult, kõrghaljastusega (võimalikult suures ulatuses säilitatava) kombineeritult, luues sellega uue väärtusliku elukeskkonna. Kortere lamute rajamise võimalused Kiisa alevikku on ette nähtud lähipiirkonda ümberasumise eesmärgil, tuginedes Saku alevikus toimivale samalaadsele ilmingule, kus vanem põlvkond kolib

		4. Laulu tänava sirgeks planeerimine vähendab samuti parkmetsa pindala, olles tänava kasutussagedust arvestades ebaökoonoomne. Ümberehitus nõuab kulutusi, mida saaks muuks kasutada. Samuti on mõtetu metsa läbiva maalilise jalgraja asendamine teega. Täiendavalt märgin, et jagan Kiisa-Kurtna-Roobuka elanike 17.10.2019.a ühiskirja kõiki seisukohti ning olen selle allkirjastanud.	individuaalelamust ümber korterisse, jättes individuaalelamu täiskasvanuks saanud lastele ja ka vastupidi, soetades täiskasvanud lastele samas asustusüksuses ehk alevikus korteri eesmärgiga säilitada lähisuhtlust põlvkondade vahel ning vajadusel üksteist abistada. Eelnõu avalik väljapanek ning sellele järgnev tulemuste avalik arutelu ongi korraldatud selleks, et menetlusse kaasata kohalik huvitatud elanikkond, puudutatud ametiasutused, ühiskondlikud organisatsioonid ja muud huvitatud isikud. Üldplaneeringu edasises menetluses kaalutakse, kas käsitleda Kiisa aleviku keskosas seni erinevate maakasutuse juhtotstarvetega määratletud ala – Viljandi mnt ja Laulu tn piirkonnas ning Kurtna tee ümbruses – ühtse keskusalana, kus maakasutuseks määratletakse uus keskusala segafunktsiooniga juhtotstarve. See otstarve võimaldab üldjoontes kavandada keskusalale omaseid ühiskondlikke hooneid, kaubandus-, teenindus- ja büroohooneid, korterelamuid, liiklust korraldavaid rajatisi, samuti pargi ja vaba aja veetmise võimalusi, mida saab liigendada ning üksteisest eraldada haljasalade ja kõrghaljastusega. Saku vald on ja jääb valdavalt roheline mõttelaadiga asustusüksuseks.
41.	Peeter Leidmaa 23.10.2019	Teen ettepaneku laiendada Uustalu kinnistu, Saku vald, Harjumaa, mis on senise maakasutustunnuse kohaselt maatulundusmaa, tiheasustusalaga piirnevale kahele maatükile pere ja ridaelamu maa-ala (EP) ulatust. Maatükkide skeemid lisan digidoc konterinerisse. Need maatükid ei kattu Uustalu talu kinnistut läbiva rohevõrgustikuga, on hea ligipääsuga olemasolevatelt teedelt ja värskest uuendatud hästi toimiva	19.11.2019 vastuskiri. Pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtotstarbe laiendamise ettepanekut ei ole võimalik arvestada. Koostatava üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada

		maaparandussüsteemiga. Maatükid on käimasoleva vee- ja kanaliseerimisprojekti mõjualas. Samuti on algatatud seni Uustalu kinnistusse kuuluvate üldkasutatavate teemaade: Hiiemänniku tee ja Metsavahi tee lõigu L1 tasuta üleandmise protsess Saku valla omandusse. 	kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Seega ei ole võimalik elamumaid enam juurde planeerida.
42.	Pille Kannisto 23.10.2019	Seoses Tallinna ringtee laiendamisega, piirkiiruse lisamisega ja Juuliku kõrgendatud ristmikuga on Juuliku külas väga tugev maanteemüra, akendest tuleb sisse teetahma ja heitgaase. Külaelanikud on müratõkke	15.11.2019 vastuskiri. 1. Saku valla mürauuringu tulemused ei näidanud liiklusrõhke piirväärtuse ületamist Saku vallas Juuliku

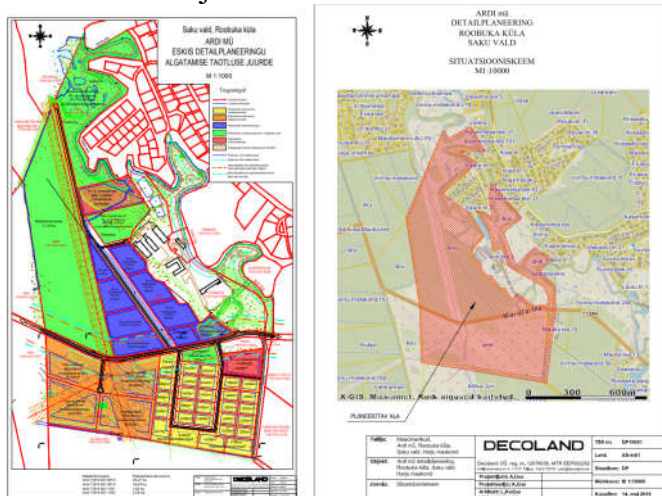
		vajadusest korduvalt teada andnud. Miks ei ole valla üldplaneeringus müratõket ristmikul ja ringtee ääres ära märgitud? Seoses Juuliku ristmiku alla jäänud metsatuka mahavõtmisega ei ole enam kuskil jalutada looduses. Kunagi oli teada, et Juuliku küla ja Tallinna ringtee vahele peaks tulema roheala. Praegu on näha, et sinna on planeeritud äri- ja büroohooned. Kuhu jäi lubatud roheala? Teisel pool ringteed hakkab, nagu on kaardilt aru saada, olema tööstuspark, kui sealt ka kõik mets maha võetakse, muutub see piirkond tööstusrajooniks. Kas Saku soovib arenefa Jüri laadseks tööstuspiirkonnaks? Kuigi kõikjalt on maha võetud metsa ja rohelus kaob, siis ei ole kuskil märgitud uute rohealade piisavalt mahukat rajamist, ka ei istutata metsa tagasi. Samuti, kogu Sakus vananevad puud, praegu oleks aeg hakata nende vahele uusi puid istutama. Vanu puid tuleks kaitsta ja hoida. Ootan valla poolt ka infot, kuhu ja kuipalju realselt on uusi puid istutatud ja istutatakse.	külas. Samas on liiklusrüüa tase teele lähimate eluhoonete juures juba piirväärtuse lähedal (mis tähendab, et häiringud ei ole välistatud) ning arvestades tee suurt liikluskootmust võib tulevikus tekkida vajadus müra vähendavate meetmete rakendamiseks. Suure liikluskootmusega (rohkem kui 3 miljonit sõidukit aastas ehk ca 8220 sõidukit ööpäevas) teelõigud kuuluvad iga 5 aasta tagant Maanteeameti poolt koostatava strateegilise mürakaardi ning müra vähendamise tegevuskava uuringuobjektide hulka. Seega on huvipakkuv Tallinna ringtee teelõik kindlasti kaasatud järgmise (tähtajaga aastal 2022) strateegilise mürakaardi uuringusse, mille raames hinnatakse täiendavalt müra vähendamise meetmete rakendamise vajadust. Informatiivselt võib välja tuua, et müratõkked aitavad kõige efektiivsemalt vähendada mürataset just teele (ning tõkkele) lähimate eluhoonete juures ning kaugemates punktides (nt 200-300 m teest) jääb efektiivsus väiksemaks, kuna müra kandub teatud määral ka üle tõkke. Samuti vajaksid kaugemal asuvad hooned oluliselt pikemaid tõkkeid. Lisaks selgitame, et Saku valla üldplaneeringu joonisel kajastuv müra leevendusvajadusega alad on määratud Rail Baltic maakonnaplaneeringuga eelprojekti tulemusi arvestades ja Saku valla üldplaneeringusse nn üle kantud. Seda selgitust me joonise legendis täpsustame, et see oleks üheselt arusaadav. Müraseina või –valli kavandamine ei ole iseenesest üldplaneeringu ülesanne. Taolist ehitist on võimalik projekteerida vastavalt müramõõtmiste tulemustele. 2. Saku valla uue üldplaneeringuga on Juuliku küla elamumaa ja Tallinna ringtee vahelise ala juhtotstarve ette nähtud terves ulatuses kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete maa-alaks (Ä). Lisaks on kaubandus-,
--	--	---	--

			teenindus- ja büroohoonete maa-ala ja elamumaa vahele ette nähtud kaitsehaljastus, mis on joonisel tähistatud rohelise lainelise tingmärgiga. Leiame, et vahetult maantee äärde jääval lagedal haljasalal ei ole sisuliselt mingisugust mõjude vähendamise efekti. Palju tulemuslikum on kavandada maantee äärde korralikud ärihooned ja vahetult enne elamupiirkonda näha ette kaitsehaljastus. Ärihooned juba iseenesest takistavad vähemalt osaliselt müra levimist. Samuti ei oleks varasemalt vahetult maantee äärde planeeritud lage haljasala riba elanikele puhkeotstarbeliselt väärtuslik. 3. Saku vald oma metsamaadega kinnistutel ulatuslikku metsaraiet teinud ei ole ja seda ka teha ei plaani. Tegeleme nendel aladel pigem puistu säilitamise ja sanitaarraietega. Erakinnistutel kasvava metsa majandamist reguleerib Keskkonnaamet ja riigimaadel kasvava metsa majandamisega tegeleb Riigimetsa Majandamise Keskus. Enamikele metsamaadele on koostatud metsahoolduskavad, mis sisaldavad ka metsauuendamise nõuet ja tingimusi selle teostamiseks. Saku vallas tegeleme vallamaadel vanade puude hoolduse ja uute istutamisega iga-aastaselt. Viimaste aastate suuremad istutustööd valla haljasaladel on aset leidnud Saku suusaraja nõlvadel (ca 30 puud), Põik tn ja Tallinna mnt vahelisel haljasalal (ca 30 puud) ning Saku 100 aasta metsas (125 puud). Nagu näitas ka Saku 100 aasta metsa rajamisele eelnenud protsess, siis just suuremahulisteks istutustöödeks sobiliku koha leidmine ei ole kerge.
43.	Ants Uus Decoland OÜ	Ettepanek Maidla teest lõunas oleval kinnistul Ardi 71814:001:0614 elamumaa ala laiendada kuni Maidla	20.11.2019 vastuskiri. 1. Pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtotstarbe

23.10.2019

teeni, nagu on ka kehtivas Saku valla üldplaneeringus. Uue Saku valla üldplaneeringu eskiisis on hetkel Maidla tee poolne osa kinnistust planeeritud äri- ja tootmiskaas, kuid need alad peaks jääma teest põhjaossa.

Maidla teest põhjapool oleval kinnistul Ardi 71814:001:0613 ettepanek äri- ja tootmismaa ala pikendamist kuni Keila jõe kaitsevööndini, siis saaks ka AS Saku Maja ÜVK trassid ringistada läbi Ardi mü ja Landeste mü äri- ja tootmismaaade.

Saku valla uues üldplaneeringus on Tännassilma küla maakasutusplaanis väike viga, Tännassilma tee 20 ala, mis uues koostatavas üldplaneeringus on „valge ala“, peaks olema „kollane“ ehk elamumaa.

Detailplaneering Tănassilma tee 20 kinnistule (endise nimega Toomanurga) algatati Saku Vallavalitsuse korraldusega 27.oktoober 2015 nr 897, detailplaneering on vastu võetud ja avalikul arutelul vastuväiteid ei

laiendamise ettepanekut ei ole võimalik arvestada. Koostatava üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandataivate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandata areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Seega ei ole võimalik elamumaid enam juurde planeerida.

2. Ettepanekuga ei arvestada, tiheasustusala mahtu on piisavalt. Planeeritud äri- ja teenindusettevõtete ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) võimaldab ka ärilistel eesmärkidel sotsiaalse suunitlusega arendust. Keila jõe ääres jäävad kehtima hajaasustusreeglid.

3. Juhite tähelepanu sellele, et ei ole arvestatud Tännassilma külas Tännassilma tee 20 kinnistu koostatava detailplaneeringuga. Arvestame ja korrigeerime vastavalt vastuvõetud detailplaneeringu lahendusele. Vabandame tekkinud segaduse pärast.

		esitatud, läheb eeldatavasti peagi kehtestamisele ja seega peaks üldplaneeringus rohevõrgustikust välja jääva ala tähistama elamumaana. 	
44.	Andrus Lepp 23.10.2019	<u>3.2 Hajaasustusega ala</u> Pole välja toodud, et kui suur peab vähemalt olema üks kinnistu, et sinna ehitada tohiks. Punkt 8 piirdeaedade kõrgus on kuni 2 m, läbipaistvusega kuni 25%. Pole täpsustatud, et kas see on 0-st 25 % või 100-st 25 %. Punkt 11 Siin punktis on vastuolu. Siit võiks välja lugeda, et põldudele ehitamiseks peab istutama avatud vaatega põldudele kõrghaljastuse. <u>5.3 Roheline võrgustik</u> Punkt 3 See on väga segane punkt. Kui maatükk on selles piirkonnas näiteks 40 m lai, kas sinna ei tohi sel juhul mitte midagi ehitada või teed ehitada, või milles see katkestamine seisneb. Vajab minu hinnangul täpsustamist. <u>5.5. VÄÄRTUSLIKUD PÕLLUMAJANDUSMAAD ja Üksnurme väärtuslik maastik</u> Kas hajaasustuse piirangud ei ole juba piisavad, et väärtuslikke põllumaid säilitada? <u>5.9.2. KOHALIKUD TEED</u> Liikluskorralduse üldised põhimõtted:	19.11.2019 vastuskiri. Saku Vallavalitsuse selgitused Teie arvamusele: - Kinnistu suurus ehitusõiguse määramiseks hajaasustusega alal peab olema vähemalt 2 ha ja see on kirjas seletuskirja punkti 3.2. HAJAASUSTUSEGA ALA alapunktis 2. Alapunktis 8 märgitud 25% tuleb arvestada tervikust ehk 100%-ist. Avatud loodusmaastikuks on ka metsa- ja muud kõrghaljastusega alad, nõ vaade üle metsade. Mõte on selles, et kaugusesse vaadates ei jääks silma hooned vaid loodus ning keset põllumassiive rajatavate hoonete ehk eluaseme õueala tulebki ümbritseda kõrghaljastusega ehk puudega. Võimalusel aga mitte rajada hooned lagedale alale, vaid metsatukka, künka taha (varju) jne. - Rohevõrgustiku toimimist tagavad tingimused ei ole seatud ühe kinnistu lõikes vaid käsitlevad kinnistuid (naaberkinnistuid). Kaartidel tähistatud rohekoridori kõige kitsam laius on ~150 m ning seal on võimalik tagada 50 m laiune katkematus. - Väärtuslike põllumajandusmaade säilitamise vajadus

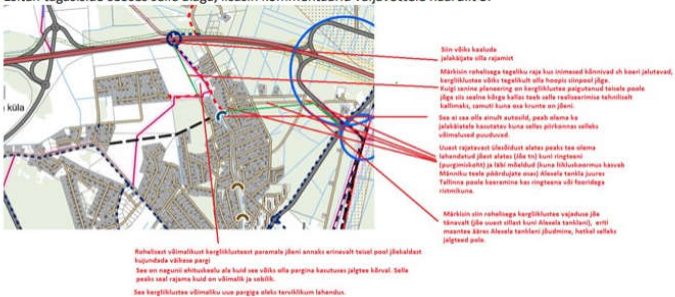
		enam kui 5 kinnistut teenindavad erateed määrata avalikult kasutatavaks ning vajadusel transpordimaaks; erateede avalikult kasutatavaks määramine toimub õigusaktides sätestatud korras. See punkt vajab täpsustamist. 5.9.3 Kergliiklusteed Hetkel on planeeritud kergliiklustee Reheküünist Kanama ristmikuni Saku alevi poolsesse külge. Kuidas on planeeritud lahendada olukord, kui kergliiklustee lõikab läbi talumajade hoovid?	tuleneb üldriiklikust poliitikast vastavalt Maaeluministeriumis välja töötatavale väärtusliku põllumajandusmaa kaitset käsitleva seaduse eelnõule ja ei ole vaid kohalikul, valla tasandil käsitletavaks teemaks. Dotatsioonide määratlemine ei ole kohaliku omavalitsuse üldplaneeringu ülesanne. - Erateede avalikuks kasutamiseks määramine ei tähenda selle tee aluse maa jagamist ja võõrandamist. Avalik kasutus määratakse üldjuhul servituudilepinguga valla (ehk vallaelanike) kasuks. Transpordimaaks saab määrata vaid eraldi kinnistuvõi katastriüksusena käsitletavat teed või tee osa ja seda on võimalik teha vajadusel vastavalt maaomaniku soovile, et see vallale üle anda. Servituudi seadmine maatüki suurust ehk tingimuste seadmise aluseks olevat pindala ei muuda. Avalikul eesmärgil võõrandatava maa puhul arvestatakse tingimuste seadmisel üldjuhul suuruseks enne võõrandamist olnud kinnistu pindala. Maamaksu maksab alati kinnistu omanik. Võõrandamisel hakkab seda maksma uus kinnistu omanik. - Üldplaneeringus käsitletakse ja kaardile märgitakse suunistena kergliiklusteede vajadus. Täpne asukoht: kummal pool maanteed; kui kaugel; kui lai jne, lahendatakse juba konkreetse teeprojektiga, mille tegemisel kaasatakse puudutatud kinnistute omanikud. Kergliiklusteede kulgemist läbi eraomanduses olevate kinnistute õuealade ette ei nähta ja hoonestamata eraomanduses oleva maatüki puhul kooskõlastatakse kergliiklustee ehitamine maaomanikuga.
45.	Priit Kala Advokaadibüroo	Kingu kinnistute (19, 21, 23) omanikud ei ole nõus ÜP ja KSH eelnõudega Kingu kõrvalalale plaanitava	21.11.2019 vastuskiri.

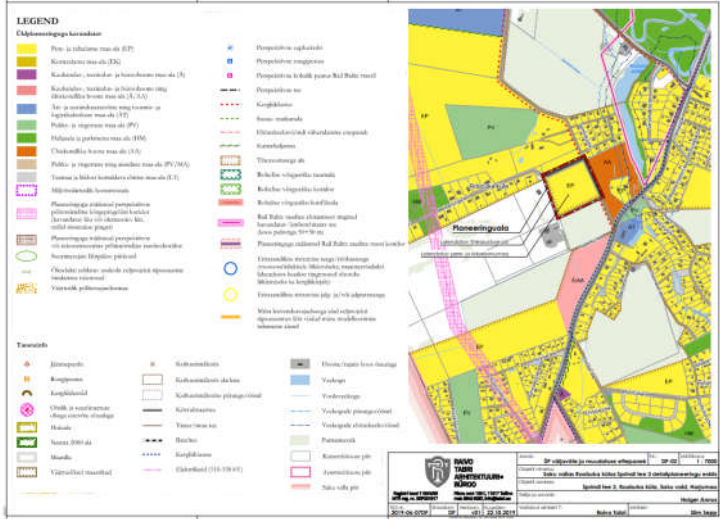
	EMERALDLEG AL 23.10.2019	maakasutuse juhtotstarbega (st määramisega kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa-alaks) ning soovivad säilitada kehtivate Saku ÜP ja Saku aleviku ÜP alusel Kingu kõrvalala määratlust haljasala maakasutuse juhtotstarbega maa-alana ka uues Saku ÜP-s Sellest johtuvalt teevad Kingu kinnistute omanikud ettepaneku muuta ÜP ja KSH eelnõusid selliselt, et Kingu kõrvalala maakasutuse juhtotstarbeks määratakse haljasala	Üldplaneeringu edasises menetluses kaalutakse käsitleda Saku aleviku keskosas seni erinevate maakasutuse juhtotstarvetega määratletud ala Tallinn-Lelle raudtee; Väana jõe; 11340 Tallinn-Saku-Laagri tee (ehk Tallinna mnt); 11342 Saku-Tõdva tee (ehk nn Traani tee) ja Soo tee vahel, haarates osaliselt ka alasid teedest (tänavatest) väljapoole ning suuremate ringristmike ümbruse alasid ühtse keskusala, kus maakasutuseks määratletakse uus keskusala segafunktsiooniga juhtotstarve, mis üldjoontes võimaldab kavandada keskusalele omaseid ühiskondlikke hooneid, kaubandus-, teenindus- ja büroohooneid, korterelamuid ja liiklust korraldavaid rajatisi, mida on võimalik liigendada ja eraldada üksteisest haljasalade- ja kõrghaljastusega. Arvestades käsitletava ala laiust piki teed ei ole täiendava, suuremahulise äriettevõtluse rajamine siia otstarbekas. Kohalikule elanikkonnale hea elukeskkonna ja kasutajasõbralikkuse tagamiseks on vajalik lahendada infrastruktuuri küsimused, sealhulgas liikluskorraldus ja parkimine. Lähtuvalt laiemast avalikust huvist on suure liikluskoormusega nn magistraaltänaava äärset ala kavas kasutada tervet alevikku hõlmavate parkimisprobleemide lahendamiseks ja magistraaltänavat läbivate valla kaugemate piirkondade elanikele parema teenindamise võimaluste loomiseks. Elamualade ja keskusala vahele on võimalik ette näha ka kaitsehaljastus. Tulenevalt valla põhimõtetest säilitatakse igal võimalusel maksimaalselt olemasolev kõrghaljastus, on ka antud juhul uus parkimisala kavas rajada kõrghaljastusest vabale alale, võimalikult liiklusmagistraali äärde, millest tulenevalt jääb elamukruntide ja keskusala funktsiooniga ehitise (parkla) vahele veel ~30 m laiune
--	--	--	---

			haljastusega ala. Arvestades ala asukohaga liiklusmagistraali ääres on juba Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringus (kehtestatud 2012) muudetud Saku valla üldplaneeringus (kehtestatud 2009) seni olnud puhke- ja virgestusmaa juhtotstarve haljasala juhtotstarbeks, kui puhke- ja virgestuse funktsiooniks sobimatu ala. Antud ala ei ole valla hajaasustuse piirkondi läbiva rohevõrgustiku osa (rohekoridor) vaid eraldiseisvad maaüksused. Iga arendustegevusega (ka elamuarendusega) kaasneb teatud osas nõ loodusesse tungimine (metsa, puude mahavõtmine; infrastruktuuri rajamine jne). Ruumilise arengu seisukohast on oluliseks jätkusuutlikult edasi arendada väljakujunenud asustumustrit ja kujundada kvaliteetne elu- ja ettevõtluskeskkond kooskõlas looduskeskkonnaga. Käsitletava ala kõval asub juba edukalt toimiv ettevõtlus (Selter), mis suhestub üsna loomulikult keskusala funktsiooni ja sellega kaasneva infrastruktuuri laiendamisega. Saku vald on ja jääb valdavalt roheline mõttelaadiga asustusüksuseks.
46.	Tuulikki Laesson OÜ Laesson ja Partnerid 23.10.2019	Kokkuvõttes taotleb avaldaja muuta Saku valla üldplaneeringuga kavandatavat maakasutust Kokasauna kinnistu osas ning näha Kokasauna kinnistu juhtotstarbeks ette kas (i) korterelamu maa-ala, (ii) ridaelamu maa-ala tingimusega, et Kokasauna maaüksusele oleks võimalik rajada ridaelamuid vähemalt 80 elamuühiku väärtuses või (iii) tervikuna äri- ja teenindusettevõtete ning tootmis- ja logistikakeskuse maa.	15.11.2019 vastus kiri. Edasisel üldplaneeringu koostamisel arvestatakse teie ettepaneku kolmanda variandiga ning Kokasauna kinnistul määratakse tiheasustusalale jäävas osas, välja arvatud nahkhiirte püsielupaiga sihtkaitsevööndis, maakasutuse juhtotstarbeks äri- ja teenindusettevõtte ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT).

47.	Aivar Pilv Leadell Pilv Advokaadibüroo AS 23.10.2019	Sirli Nurm on seisukohal, et kinnistu - Nurmetalu - tiheasustusalast välja jätmine ei ole põhjendatud, lisatud on põhjendus. Kokkuvõtteks: Saku valla ÜP-ga tuleks kinnistu arvata tiheasustusala hulka ning määrata 100% ulatuses pere- ja ridaelamu maa-alaks (EP).	22.11.2019 vastuskiri. Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Asjakohaste mõjude hindamisel tuvastatakse olulised mõjud, mis planeeringu elluviimisega võivad kaasneda. Koostatava Saku valla üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandataivate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandata areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud. Märgime, et üldplaneeringu koostamine ja lahendus on maaomandi ülene. Selgituseks lisame, et kinnisasja omandamisel pidi isik pöörama tähelepanu omandatava kinnisasja maakasutuse sihtotstarbele ja mõtlema riskidele, kui ta ei kavatse kasutada kinnistut vastavalt maakasutuse sihtotstarbele. Kinnisasja senise maakasutuse ja ehitusõiguse muutmine üldplaneeringu menetluses ei ole mitte seadusega tagatud omandiõigus, vaid võimaldatav omandiõigus, mille rakendamise juures peab kinnisasja omanik arvestama kohaliku omavalitsuse

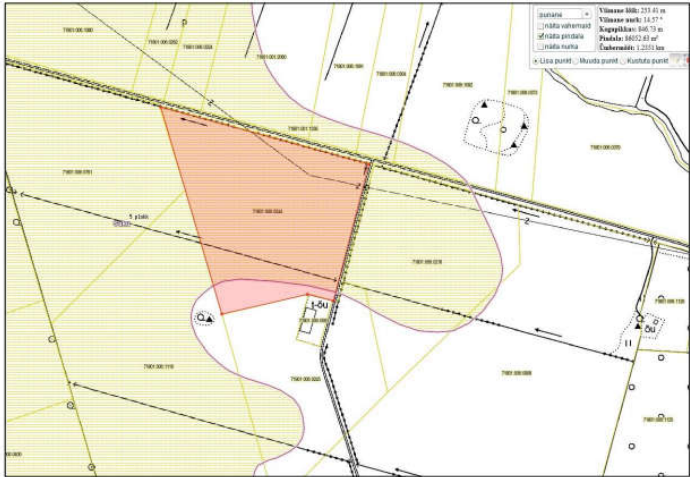
			seisukohtadega tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamisel ning avalike huvidega.
48.	Mirje Tauts 23.10.2019	Näen, et uues üldplaneeringus on muudetud maa sihtotstarvet Metsanurme külas Kuuseheki tee ja Kiisale suunduva maantee vahel. Illustreerimiseks on kirjale lisatud mitu fotot, mis tehtud plaanitavast ja ka praegu kehtivast üldplaneeringust. Lisatud on põhjendus. Kokkuvõtteks - palun antud ala sihtotstarvet mitte muuta. 	20.11.2019 vastuskiri. Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Maantee ja elamuala vahele on ette nähtud kaitsehaljastus võimalike häiringute leevendamiseks. Tiheasustusalas uute kruntide moodustamiseks ja ehitusõiguse andmiseks tuleb koostada detailplaneering. Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada kehtivat üldplaneeringut, st tuleb näha ette kaitsehaljastus tee ja elamute vahele.
49.	Maia Sokk 23.10.2019	Esitan tagasiside seoses selle alaga, lisasin kommentaarid väljavõttele Kaardilt 5.	20.11.2019 vastuskiri. 1. Jalakäijate silla rajamise ettepanekut ringtee silla kõrvale ei ole võimalik arvestada, sest mitte kaugelt antud kohast, Nurme tänava ja Tammemäe tee ühendamiseks, on ette nähtud uus sild nii autode kui ka jalakäijate tarvis. 2. Teete ettepaneku rajada jõe läänepoolsele alale park

		Tere Esitan tagasiside seoses selle alaga, lisasin kommentaarid väljavõttele Kaardilt 5. Rahalist võimalikult kergliiklusest paremale planeerimiseks on soovitatud teha teed (jalakäijate) laendatava vahelise teega. See on nägusid aladele, et teha see võimalikult parema laendatava vahelise teega. Selle teega teha teha teha on võimalik ja sobilik. See kergliikluse võimalikult parema laendatava vahelise teega.	ja kergliiklustee. Arvestame osaliselt Teie ettepanekuga. Määrame jõest läänepool Laane tänava ja Tallinna ringtee vahelisele alale maakasutuse juhtotstarbeks haljasala ja parkmetsa maa-ala (HM), kuid eraldi kergliiklusteed ette ei näe. Maakasutuse juhtotstarve HM võimaldab alal viibimist ja puhkamist ning puhketingimuste parandamiseks võib maa-alale rajada jalgteid ja paigaldada istepinke ning tehnoõrke. 3. Teete ettepaneku näha ette kergliiklustee alates Vääna jõest Tammemäe tee kaudu Alexela tanklani. Arvestame Teie ettepanekuga osaliselt. Lisame kavandatava kergliiklustee Tammemäe teel Vääna jõest kuni ringtee rambini ning sealt edasi ühenduse olemasoleva Tallinn-Männiku-Tammemäe-Saku vahelise kergliiklusteega. 4. Selgitus: Nurme tänav ja Tammemäe tee ühendamisel ette nähtud perspektiivne sild ei ole mõeldud ainult autodele, vaid ka jalakäijatele, sest planeeritav tee on ette nähtud elamualade vahele ja ühendab mõlemal pool jõge olevaid elamupiirkondi ning toimib seetõttu suuremas osas tänavana.
50.	Jan Meresmaa Eneli Meresmaa Tõnis Milling Lasse Roos 23.10.2019	Elavdamaks “suvilarajooni” arengut ja andmaks võimaluse püsielanike arvu suurendamiseks Saku vallas, teeme ettepaneku laiendada tiheasustusega ala nii, et see hõlmaks ka kinnistuid katastritunnussega 71801:003:0276 ja 71801:006:1031.	19.11.2019 vastuskiri. Pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) juhtotstarbe laiendamise ettepanekut ei ole võimalik arvestada. Koostatava üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada

			kavandataivate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandata areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Seega ei ole võimalik elamumaid enam juurde planeerida
51.	Holger Annus 23.10.2019	1. Palun muuta väljapanekul olevat Saku valla üldplaneeringu Eelnõud Sprindi tee 3 kinnistu osas järgnevalt: Laiendada olemasolevat Sprindi tee 3 kinnistuga külgnevat tiheasustusalala piiri nii, et see ühtiks Sprindi tee 3 kinnistu kagu ja edelapiiriga. Laiendada olemasolevat Sprindi tee 3 kinnistuga külgnevat pere- ja ridaelamumaa juhtotstarvet selliselt, et see hõlmaks Sprindi tee 3 kinnistut kogu ulatuses. 2. Käesolevaga esitan ettepaneku Saku valla üldplaneeringu ja KSH aruande muutmiseks järgmiselt.	21.11.2019 vastuskiri. 1. Ettepanekut laiendada tiheasustusalala ning pere- ja ridaelamumaa piiri ei ole võimalik arvestada. Sama seisukoha andsime Teile ka varem oma 27.06.2019 kirjas nr 7–1/78–2. Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevat sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja looduskeskkonnale avalduvat mõjusid. Asjakohaste mõjude hindamisel tuvastatakse olulised mõjud, mis planeeringu elluviimisega võivad kaasneda. Koostatava Saku valla üldplaneeringu KSH aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandataivate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandata areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilise arengut silmas pidades põhjendatud. Märjime, et üldplaneeringu koostamine ja lahendus on maaomandi ülene. Kinnisasja omandamisel pidi isik pöörama tähelepanu

		Nimelt, on Tallinna maantee ringtee äärde Tammemäe asumis juurde kavandatud müratõke, milline lõpeb Vääna jõega. Teen ettepaneku pikendada müratõket ka peale Vääna jõge vähemalt kuni Tammemäe viaduktini.	omandatava kinnistu maakasutuse sihtotstarbele ja mõtlema riskidele, kui ta ei kavatse kasutada kinnistut vastavalt maakasutuse sihtotstarbele. Kinnisasja senise maakasutuse ja ehitusõiguse muutmine üldplaneeringu menetluses ei ole mitte seadusega tagatud omandiõigus, vaid võimaldatav omandiõigus, mille rakendamise juures peab kinnisasja omanik arvestama kohaliku omavalitsuse seisukohtadega tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamisel ning avalike huvidega. 2. Ettepanekuga ei arvestata. Saku valla mürauuringu tulemused ei näidanud liikluse müra piirväärtuse ületamist Saku alevikus Männi tee, Rebasesaba tee ning Metsise tee piirkonnas. Samas on liikluse müra tase teele lähimate eluhoonete juures juba piirväärtuse lähedal ning arvestades tee suurt liikluskõormust võib tulevikus tekkida vajadus müra vähendamise meetmete rakendamiseks. Suure liikluskõormusega (rohkem kui 3 miljonit sõidukit aastas ehk ca 8220 sõidukit ööpäevas) teelõigud kuuluvad iga 5 a tagant Maanteeameti poolt koostatava strateegilise mürakaardi ning müra vähendamise tegevuskava uuringuobjektide hulka. Seega on huvipakkuv Tallinna ringtee teelõik kindlasti kaasatud järgmise (tähtajaga aastal 2022) strateegilise mürakaardi uuringusse, mille raames hinnatakse täiendavalt müra vähendamise meetmete rakendamise vajadust. Informatiivselt võib välja tuua, et müratõkked aitavad kõige efektiivsemalt vähendada mürataset just teele (ning tõkkele) lähimate eluhoonete juures ning kaugemates punktides (nt 200-300 m teest) jääb efektiivsus väiksemaks, kuna müra kandub teatud määral ka üle tõkke, samuti vajaksid kaugemal asuvad hooned oluliselt pikemaid tõkkeid. Lisaks selgitame, et
--	--	--	--

			Saku valla üldplaneeringu joonisel kajastuv müra leevendusvajadusega alad on määratud Rail Baltic maakonnaplaneeringuga eelprojekti tulemusi arvestades ja Saku valla üldplaneeringusse nn üle kantud. Seda selgitust me joonise legendis täpsustame, et see oleks üheselt arusaadav. Müraseina või –valli kavandamine ei ole iseenesest üldplaneeringu ülesanne. Taolist ehitist on võimalik projekteerida vastavalt müramõõtmiste tulemustele. Teie poolt kirjeldatud nn müratõke, mida soovitate pikendada kuni Tammemäe viaduktini on Saku valla üldplaneeringus tähistatud roheline laineline tingmäärgiga ja selle täpne nimetus on kaitsehaljastus. Taolist tavaliselt ca 30 m laiust kaitsehaljastust ei saa enamasti pidada müra leevendamise puhul piisavaks. Kaitsehaljastus on mõeldud eelkõige visuaalse häiringu leevendamiseks ja nt tootmisalade ja elamualade eraldamiseks. Muus osas on selle efekt väiksem. Müra mõju tulemuslikuks vähendamiseks on ikkagi vajalik konkreetne lahendus müratõkkeseina või müratõkkevalli näol. Loomulikult saavad maaomanikud oma maaüksustel võimalikult palju kõrghaljastust igasuguse kaitse eesmärgil säilitada, kuid kuna üldplaneeringu kohase kaitsehaljastuse eesmärk on pigem erineva juhtotstarbega maade eraldamine ja varjamine (nt ka maanteelt vaadatuna elamuala ja/või müratõkke rajatise varjamine), siis üldplaneeringu joonisele seda antud juhul kanda ei ole vajalik. Elamualad ei ulatu kõnealuses piirkonnas otse maantee äärde ja vajadusel kavandatakse müratõkkerajatis juba konkreetsete mõõtmiste alusel. Lisaks juhime tähelepanu, et Teie poolt välja toodud Juuliku küla elamuala ja kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete
--	--	--	--

			maa-ala (Ä) vaheline kaitsehaljastus ongi just kahe erineva tegevuse eraldamise eesmärgil kavandatud. Seda saab ka konkreetselt tagada, kui toimub Ä ala planeerimine ja väljaehitamine.
52.	Henri Eessalu 23.10.2019	Välja kinnistu (katastritunnus 71801:006:0244) on üldplaneeringus märgitud kui ehitamiseks mittesobiv ala. Maa-ameti maardlate kaardirakendusest (skeem 1) on nähtav, et ala on märgitud passiivseks turba reservmaardlaks. Ettepanek: Arvata Välja kinnistu ehitamiseks mittesobiva ala koosseisust välja. Skeem 1: Väljavõte Maa-ameti maardlate kaardirakendusest	18.11.2019 vastuskiri. Saku Vallavalitsuse seisukoht on, et Teie arvamusega arvestatakse järgmiselt: Uues üldplaneeringus nimetatakse seletuskirja punkti 3.3. „Ehituskeelualad“ ümber „Hoonestamiseks sobimatuks alaks“ ning kirjeldatakse täpsemalt millistel tingimustel ja kellega kooskõlastatult on võimalik ehitustegevus (sealhulgas hoonete püstitamine) kõnealusel alal.